

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	Polletna naročnina L 800
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177	Letna naročnina L 1.500
PODUREDNIŠTVO:	Letna inozemstvo L 2.500
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603	Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XI. - Štev. 5 Gorica - četrtek 29. januarja 1959 - Trst Posamezna številka L 30

Zastonj bi gradili cerkve, če se ne bi pobrigali tudi za katoliški tisk (sv. Pij X.)

»Če bi se sv. Pavel vrnil na svet, bi postal časnikar, ker je vedel, da je to najbolj moderen in najbolj učinkovit način oznanjanja resnice, bolj kot Aeropag v Atenah.«

Tako je odločno zatrjeval msgr. Kettler, nadškof Magonze, ki je bil prepričan o velikanski važnosti katoliškega dnevnika.

Res je časopis močno orožje, ki nam ga daje danes Bog, da širimo po njem resnico in da zmagamo v sveti borbi za pravico. Časopis je neobhodno potrebno sredstvo pri apostolatu za obnovitev in prepoved krščanstva v svetu.

Prav zato je Pij XI. tako odkrito in slovesno izjavil katoliškim časnikarjem: »Vi ste moj glas. Ne pravim moji glasniki, ampak moj glas, zakaj brez vas bi ostala mnogokrat papeževa beseda večini vernikov nepoznana.«

Če pa je časopis nezmotljivi glas Kristusovega namestnika, je jasno, da razširja tudi glas škofov, ki skušajo prodreti po tisku do vseh vernikov. Po časopisu je možno obravnavati vprašanja, ki se jih ne da izpred oltarja odkrito obravnavati in pojasnjevati. Katoliški dnevnik gre po božjih stopinjah, pa naj opominja, svari ali obsoja zlo in zmoto. Prinaša ljudem vero in ljubezen; ob veseljih in žalostnih dogodkih, ki jih sleherni dan prinaša življenje, zna vzbuditi v potrtih srcih upanje na končno zmago dobrote. Novice so za kat. dnevnik vedno le sredstvo, s katerim širi apostolat, seje dobroto in služi narodu ter Cerkvi. S Cerkvijo podživlja vse njene borbe, uspehe, veselje, trpljenje in mučeništvo. Le tako je možno, da je krščanski vpliv v družbi učinkovit in stalen, ne pa vedno manjši ali celo ničev.

Kat. časopis je nenadomestljivo sredstvo za utrjevanje resnice in evanđelijske morale v našem vsakdanjem življenju. Ta je šola za našo orientacijo, moderna apologija. Časopis prinaša pravega katoliškega duha in vrši, pooblaščen od hierarhije, misijonsko poslanstvo, to je: širjenje evanđelja, pouk, vodstvo, posredništvo milosti, socialno in duhovno rešitev.

Iz teh razlogov je sv. Pij X., ki je blagoslovil pero nekega časnikarja, brez o- klevanja zatrjeval, da je pripravljen prodati tudi križec, ki ga nosi na prsih, če bi mogel s tem dati življenje dobremu tisku. Takoj nato je dodal: »Zastonj bi gradili cerkve in šole, če se ne bi pobri- gali tudi za kat. tisk, ki naj s svojim de- lom podpira delo apostolata.«

Istega mnenja so bili tudi kardinal La- vigerie, kardinal Manning in kardinal Mercier, ki je rekel, ne da bi se bal zgra- žanja: »Raje eno cerkev manj, pa en kat. časopis več.«

Znana je lepa navada kardinala Maffi- ja, ki je na svojih pastoralnih vizitacijah pazil predvsem na dve stvari: če se ključ v tabernaklju svetil od obrabe in pa kak- šni in koliko časopisov prihaja v ta kraj. Ko je to ugotovil, si je ustvaril svojo sodbo.

Časnikarjevo pero ima moč, da zavede svet, kamor hoče. Dobra ali slaba upo- raba njegovega peresa prinaša narodom rešitev in življenje ali pa propad in smrt. Ta naša trditve nikakor ni pretirana. Po- mislimo, da pride na dan v vsaki deželi iz tiskarn 220 milijonov dnevnikov, ki skušajo prepričati ljudi in preusmeriti tek zgodovine po svojih idejah.

Iz teh razlogov je vsak duhovnik re- šnično dolžan podpirati in širiti kat. ča- sopis, če hoče preskrbeti svojemu narodu mirno in srečno bodočnost, ki bo teme- ljila na pravičnosti, krščanski ljubezni in miru.

Premislimo dobro. S tem, da ne sode- ljubimo pri širjenju našega tiska, poma- gamo satanu pri njegovem širjenju časo- pisov in revij, ki s svojimi spolzkimi zgodbami, solzavimi prigodami, potvorje- nimi poročili, dvomljivimi zgodbicami in

Po Mikojanovem obisku

Sovjetski podpredsednik Miko- jan je že zapustil ZDA in se vrnil v Moskvo, toda ugibanja in po- lemičke v zvezi z njegovim poto- vanjem se v svetovnem časopisju še niso polegla. Mikojan je preveč zagonetna figura, da ne bi pustil za seboj nobenih posledic. Prispel je v Ameriko na konici sovjet- skega sputnika »Lunika« in se v tem napetem obdobju hladne voj- ne skušal predstaviti ameriškemu ljudstvu kot poslanec miru in mednarodnega pomirjenja. Vsem je z nasmehom na ustnicah sti- skal roke, mogočnim kapitalistom ter preprostim delavcem, film- skim junakom ter ljudem s ceste. Pohvalil je ameriško gostoljub- nost in visoko življenjsko raven ter se zelo laskavo izrazil o ča- snikarjih in fotografih. Tudi za najmlajše je imel prijazne besede. Vse to je delal, da bi si pridobil naklonjenost ameriškega ljudstva in pustil vtis, da Sovjeti hočejo pravzaprav mir.

Toda po dveh tednih sladkih nas- mehov se je v sovjetskem prva- ku prebudila stara narava. Prav za konec je pripravil mrzlo prho. Napadel je Eisenhowerja, Truma- na, zunanje ministrstvo ter Ade- nauerja, da ne marajo odpraviti hladne vojne. — ZDA je obtožil, da nečesto izboljšati niti trgo- vinskih odnosov s Sovjetsko zvezo. Šele ko je vse to iztresel iz sebe, se je umiril in postal spet prija- zen. Neugoden vtis, ki ga je na- pravil z zadnjimi nepovoljnimi izjavami, skoro izrabljajoč gosto- ljubnost, je skušal popraviti s po- slovilnimi brzojavkami. Eno ta- kih je Mikojan poslal Dullesu z oporišča na Novi zemlji (Kana- da), kjer je moralo letalo, s ka- terim se je Mikojan vračal dom- ov, pristati zaradi nepričakovane- ga požara na enem motorju. Proti Kopenhagenu je odpotoval z drugim letalom. Švedska letalska družba je nad pokvarjenim leta- lom odredila temeljito preiskavo.

Mikojan res ni dosegel nobe- nega otipljivega uspeha s svojim obiskom v ZDA, je pa razgibal zahodno diplomacijo. Stališča A- merike in Rusije do kočljivih mednarodnih problemov so osta- la nespremenjena. »Poznajo pa se- daj obe strani bolje stališče druge in zato ne moreta tvegati ne- premišljenih korakov. Zdi se, da je na obeh straneh dozorelo pre-

pričanje, da je sestanek štirih zu- nanjih ministrov o nemškem vpra- šanju neizogiben še pred majem.

Govoriti o kakih novih konkre- tnih načrtih za rešitev nemškega vprašanja je še prezgodaj, toda splošen vtis je, da se je nekaj s tem v zvezi premaknilo. Tako zva- na delovna skupina zahodnih dr- žav se je že sestala na posveto- vanja za odgovor na zadnjo sov- jetsko noto o mirovni konferenci z Nemčijo. Sodijo, da ameriški razgovori z Mikojanom ne bodo ostali brez odziva. Prožnost Dul- lesove politike zadnjega časa do- kazuje, da ima Amerika poleg svobodnih volitev, še kako drugo karto v rokah. ZDA in njeni za- vezniki se nikdar ne bodo odrekli svojim pravicam nad Berlinom, so pa pripravljeni se pogajati o nemškem vprašanju. — To sta Dulles in Eisenhower skušala do- povedati Mikojanu.

Zato sedaj z zanimanjem priča- kujejo na zahodu odziv Hruščeva na Mikojanovo poročilo. Zato so tudi sklenili počakati z odgovo- rom na sovjetsko noto o nemškem vprašanju, dokler se ne zaključi kongres SKPSZ, ki se sedaj vrši v Moskvi.

Proces proti kominfor- mistom v Jugoslaviji

Te dni se bo v Beogradu začela sodna razprava proti desetim ju- goslovanskim vodilnim kominfor- mistom, ki se jim lani ni posreči- lo zbežati pred aretacijo čez me- jo. Proces, ki so ga vedno odla- gali, kaže, da se je razmerje med Titom in Sovjeti spet zaostrilo. Ta deseterica je namreč obtožena dejavnosti v korist Sovjetske zve- ze.

Med obtoženci sta bivši pod- predsednik vlade Hrvat Dušan Brkič, ki je bil tudi član Central- nega komiteja partije, in bivši di- plomat Badnjevič.

Pomoč ameriških katoličanov

Ameriški katoličani so v zadnjih petih letih razdelili med potrebne po svetu po- moči v vrednosti 723 milijonov dolarjev. Razposlali so nad 2 milijona ton živin, o- bleke in zdravil. Preteklo leto je znašala pomoč ameriških katoličanov 107 milijo- nov dolarjev.

POLOŽAJ V ARGENTINI

Pretekli teden je Frondizijeva vlada v Argentini uspešno prežive- la težko notranjo krizo in sicer že drugo v kratkem razdobju do- brih dveh mesecev. — Predsednik Frondizi je spričo težkih gospo- darskih razmer v težih začel iz- vajati potrebne ukrepe, da bi iz- boljšal položaj. V ta namen je izdelal načrt za štednjo, podobno kot gen. De Gaulle v Franciji. Ker država sama nima potrebnih fi- nančnih sredstev, je hotel priva-

pornografskimi ilustracijami sejejo v sr- ca klice zmote in greha. Ali se ne pravi pomagati širiti zlo, če se za vse to ne zmenimo? In širiti zlo je gotovo greh. Lahko velik, lahko mali, to naj po- načeli morale vsak sam presodi. Upošteva naj pri tem veliko škodo, ki jo utrpijo duše zaradi širjenja sovražnega tiska.

Zaključimo s prej omenjenim nadško- fom iz Magonze: »Tisti, ki mu ni mar katoliškega tiska, nima pravice, da bi se imel za pravega sina katoliške Cerkve.«

biti v deželo tuj kapital, zlasti ameriškega. Temu so se pa odlo- čno uprli delavski sindikati, ki jih nadzorujejo komunisti, ter prista- ši bivšega diktatorja Perona. Pro- glasili so splošne stavke, tako da je bilo vse delo v državi ohrom- ljeno.

Toda vlada se je čutila dovolj močno in je odločno nastopila proti peronovcem in komunistom, ki so hoteli s protestnimi stavka- mi in neredi mobilizirati ljudske mase proti njej. Medtem ko se je predsednik Frondizi mudil na obisku v Združenih državah, ka- mor je šel iskat gospodarsko po- moč, je policija v Buenos Airesu v par dneh aretirala kakih 800 sindikalnih voditeljev. Videč, da Frondizijeva vlada trdno nadzo- ruje položaj, so se sindikati umak- nili in preklicali stavko. — S tem si je Frondizi izvojeval važno zmago, peronovcem pa zadal te- žak udarec.

Preteklo nedeljo je sv. oče Janez XXIII. zbranim kardinalom v baziliki sv. Pavla sporočil, da namerava sklicati vesoljni cerkveni zbor. Za življenje Cerkve pomeni vsak cerkveni zbor veliko. To dokazuje že dejstvo, da je bilo v dvatisočletni zgodovini Cerkve le dvajset vesoljnih cerkvenih zborov. Zadnji je bil leta 1870. Sveti oče je omenil, da bi na tem cerkvenem zboru načeli problem zedinjenja ločenih cerkva. Na sporedu bodo brez dvoma še mnoga druga važna vprašanja. Računajo, da bo vesoljni cerkveni zbor v Rimu, in sicer v jeseni. Lahko pa se sklicanje še bolj odloži, ker je za tak zbor potrebnih mnogo priprav. Na nas pa takoj prihaja dolžnost, da veliko molimo za uspeh v.c.z.

Fanfanijeva vlada je padla

Dvostrankarska vlada, kateri je predsedoval tajnik KD Fanfani je po nekaj mesecih življenja pa- dla v ponedeljek. »Slučaj Vige- relli« in kriza, ki je nastala med socialdemokrati po neapeljskem socialističnem kongresu, sta dala odločilni končni udarec pogumni in velikopotezni Fanfanijevi vla- di.

Toda globlje vzroke padca se- danje vlade je treba iskati ne iz- ven večinske stranke, ampak v notranjih sporih nje same.

Zakaj je Fanfani odstopil? Zbor- nica mu ni nikdar odpovedala svojega mandata. Položaj Fanfa- nijeve vlade je še pred časom po- stajal težak predvsem zaradi opo- zicije pri desnici KD s Pellom na čelu, ki je ves čas trnasto vztra- jal v nasprotovanju do vlade, češ da je preveč levičarsko usmerje- na in da zato vodi v socializem in komunizem. Zato se sme upra- vičeno sumiti, da so bili iz te sku- pine oni »prosti strelci«, ki so ponovno pri tajnem glasovanju glasovali zoper vlado. Tem teža- vam znotraj KD se je pridružil razkol pri socialnih demokratih, kjer je minister Vigorelli odsto- pil z zahtevo, da se morata obe socialistični stranki združiti.

Zaradi takega položaja je vlada v ponedeljek podala skupno ostav- ko. Nova vladna kriza trde, da bo zelo resna in težka.

Usmrtitve na Kubi

Odkar so na Kubi zmagali pri- staši Fidel Castra, se razmere na otoku niso še normalizirale. Proti prišlašem bivšega diktatorja Ba-

tista nastopa nova kubanska vla- da zelo krvavo in maščevalno. Usmrtitve so na dnevnem redu, tako da se je začela zgražati sve- tovena javnost. Fidel Castro je si- cer med revolucijo zatrjeval, da nima nobene zveze s komunisti, toda metode, ki jih uporablja za uničenje svojih nasprotnikov, so preveč maščevalne.

Ciprsko vprašanje

Zdi se, da bo do končne rešitve ciprskega vprašanja vendarle pri- šlo po dolgem času. O tem sta se zadnja dva tedna razgovarjala gr- ški in turški zunanji minister v Parizu. — Po tem sporazumu naj bi se Grčija in Turčija sporazu- meli, da se otoku podeli neodvis- nost v okviru britanskega Com- monweatha. Obe narodnostni skupnosti, grška in turška bi uži- vali široko avtonomijo in bi si upravo otoka razdelili.

Načelno sta obe prizadeti vladi za podobno rešitev. Težave so še z vprašanjem, kako naj Grčija zajamči Turkom, da si otoka ne bo priključila.

Angleška vlada se o tem novem načrtu še ni izrekla. Vendar se zdi, da ne bo delala posebnih te- žav.

Težave pošte v Južni Afriki

Poštni minister v Južni Afriki ima ve- like težave s telefonskimi napeljavami. Ve- liko škode povzročajo opice, ki vsako jutro potelovadijo na telefonskih žicah. Sloni se tudi radi čehljajo svoj hrbet ob drogovi, ki ne vzdržijo take sile. Končno žirafe s svojimi dolgimi vratovi se več- krat zapletejo med žice.

NAŠ TEDEN V CERKVI

1.2. nedelja, 2. predp.: sv. Ignacij, šk., m.
2.2. ponedeljek: Svečnica, nezap. pr.
3.2. torek: Blaž, škof, m.
4.2. sredo: sv. Andrej, Korz., spozn.
5.2. četrtek: sv. Agata, d. m.
6.2. petek, prvi: sv. Doroteja, d. m.
7.2. sobota, prva: sv. Romuald, opta

SV. DOROTEJA (Božidara), doma iz Cezareje v Mali Aziji, je umrla mučeniške smrti leta 311.

Ko so jo odpeljali na morišče je vzkliknila k Jezusu: »Zahvalim se ti, prijatelj duš, da si me poklical v nebesa.«

Uradnik Teofil ji je prezirljivo zaklical:

»Pošlji mi iz rajskega vrta rož in jabolko.
»Bom,« je obljubila Doroteja. Pokleknila je in molila. Prikaže se ji zal deček in ji ponuja tri cvete in tri jabolka.
»Prosim, nesi Teofilu.«
Nato jo rabel obglavi.
Deček pohiti k Teofilu z darovi. Ta se je ravno norčeval, kako se je ponorčeval.
»To ti pošilja Doroteja, reče deček.
Teofil ostrmi in zakliče: »Jezus je pravi Bog.«

Ker ni hotel preklatic svojo izjavo, so tudi njega mučili. —

Ta dogodek nam kaže, kako mogočna je prošnja svetnikov. Zatekajmo se k njim z zaupanjem.

2. predpostna nedelja (60-nica)

Današnja sv. maša vsebuje lepe in globoke misli ter koristne nauke. Povzdiguje na poseben način, čeprav ne izključno, osebo velikega kršč. apostola sv. Pavla, ki je z izrednim verskim junaštvom ovekočil svoje ime.

Vstopni spev je ganljiva in presunljiva molitev, klic človeštva k Bogu, molitev veljavna za vse čase revnega in grešnega človeškega rodu. Molimo pobožno to molitev še danes, ko v svetu vlada greh, zlo in hudobija: »Vstani, zakaj spiš, Gospod? Vstani in ne zavri nas za vselej! Zakaj obračaš proč svoj obraz in pozabljaš na našo stisko? Po tleh se plazi naše telo. Vstani, Gospod, pomagaj nam in reši nas!«

Berilo je neke vrste skrajšani življenjepis verskega junaka in apostola sv. Pavla, ki je Jezusa Kristusa ne le navdušeno poveljeval z neutrudljivo besedo v svojih nešteti govori in pridigah, ampak tudi s svojimi velikimi napori, žrtvami in trpljenjem. On sam takole pripoveduje: »Služabniki Kristusovi so (drugi) ... jaz še bolj: s trudi čez mero, z ječo čez mero, z ranami v izobilju, s smrtno nevarnostjo pogostoma. Od Judov sem jih petkrat dobil po eno manj ko 40. Trikrat sem bil šiban, enkrat kamenjan, trikrat se je z menoj ladja razbila, eno noč in en dan sem prebil na globokem morju. Mnogokrat sem bil na potih, v nevarnostih na rekah, v nevarnostih pred razbojniki, v ne-

varnostih pred rojaki, v nevarnostih pred neverniki, v nevarnosti v mestu, ... v samotni, ... na morju, ... med lažnimi brati; v trudu in naporu, v pogostem bedenju, v lakoti in žeji, pogostih postih, v mrazu in nagoti itd.« — A to je le en del Pavlovega življenja in trpljenja. Ta veliki mož, sloviti pridigar in goreči apostol narodov je doprinesel in pretrpel še dosti drugih stvari za hojze kraljestvo. Dobri Bog ga je nagradil delno že na tem svetu: dal mu je nadčloveško spoznanje Boga in nebes, posebna razodetja in prikazni; dal mu je globoko vero, nadpovprečno ljubezen, zaupanje in vztrajnost. Glavno in največje plačilo pa je pridni sv. Pavel prejel po svoji mučeniški smrti, po svojem obglavljenju, ko je prispel v nebesa. Tam je prejel venec neminljive slave in plačilo neprecenljive vrednosti: večno življenje, večno srečo in večno blaženost. — Posnemajmo Pavlovo ljubezen, zvestobo, vnemo in požrtvovalnost za Jezusa in božjo čast! Poveljujmo v življenju Jezusa, poveljujmo Boga, molimo zase in za druge, molimo za naš rod, molimo za brezverce in pogane!

Evangelij nam veli tole: božjo besedo — Jezusov nauk — je treba voljno sprejeti in po njem živeti. Uredimo naše življenje po Jezusovih željah, po evangeliju, po pravih kršč. vere!

Prosimo Boga, da izpolni mašno prošnjo: »Naj vedo narodi, da je tebi ime Bog; ti edini si Najvišji nad vso zemljo.«

»Le dossier du Cardinal Stepinac«

V Parizu je izšla zanimiva knjiga pod naslovom »Le dossier du Cardinal Stepinac«. V knjigi je tudi zapisana izjava Milovana Djilasa pred prelomom z maršalom Titom: »Če hočem biti odkritosrčen, mislim, — in tako mislijo mnogi, — da je Stepinac pošten mož, trdnega značaja, ki se ne da zlomiti. Obsojen je bil po nedolžnem, — toda v zgodovini se pogosto dogaja, da so nekateri pravični obsojeni zaradi političnih zahtev. Ne moremo prenašati njegove navezanosti na rimskega papeža.«

Takoj po obsodbi je veliki kardinal rekel svojim sodnikom: »Vedite, da je Jezus Kristus Bog; zanj smo pripravljeni tudi umreti. Če obstoja samo materija, tedaj se vam zahvaljujem za vašo svobodo; ni mi potrebna. Moja vest je mirna.«

Krepitev vere v Sovjetski zvezi

Po poročilih, ki prihajajo iz železne zaveze, se zadnje čase vera in versko življenje v Sovjetski zvezi nenavadno krepi. Maja lani je ideološko glasilo sovjetske partije »Komunist« zagnalo zaradi tega krík. Tudi Hruščev sam, ki je nekoč dejal, da je nasilno zatiranje vere in preganjanje duhovščine zastarela in škodljiva stvar, je kmalu zatem povedal, da se bo boj proti »religioznemu praznovanju« nadaljeval po načelih marksizma in leninizma, s pomočjo znanosti, izobrazbe in prečiščevanja.

List »Komunist« je napadel poskuse ruske pravoslavne Cerkve, ki je sklenila s komunistom nekaj dogovor o sožitju, ko se mu je podredila politično, da bi »z vsemi možnimi sredstvi« razširila in okrepila svoj vpliv. Resno je opozoril Cerkve, da se moti, če misli, da bo komunisti mogli biti naklonjeni veri ter jo po- speševati. Napadel je tudi brezbržnost in pomirljivost komunističnih organizacij in

posameznikov do vere, kar je treba brezobzirno zatreti.

Sveti oče na Gregorijani

V nedeljo 18. jan. je sveti oče obiskal Gregorijansko univerzo, ki je glavna ustanova Cerkve za bogoslovne študije. V glavni dvorani so ga pričakovali profesorji in zbrani bogoslovci. Sveti oče je v daljšem nagovoru poudaril važnost gregorijanske univerze. Na tej univerzi poslušajo predavanja zastopniki 74 narodov.

V ponedeljek 19. jan. popoldne pa je sveti oče obiskal zavod za oslabele duhovnike na Monte Mario. Eno uro se je mudil med njimi, jih bodril in vabil, naj vdano prenašajo svoje težave.

Smrtna nesreča škofa

Na postaji Abidjan v Francoski zahodni Afriki se je smrtno ponesrečil škof Henri Chappoulie. Povožil ga je vlak in je bil na mestu mrtve. Pokojni škof je bil rojen v Parizu leta 1901.

Armenska katedrala v Beirutu

V Libanonu v glavnem mestu Beirutu je kardinal Agagianian posvetil novo katedralo armenskih katoličanov. Nova katedrala je umetniško delo. Dolga je 38 metrov in široka 20. Na sredi ima 22 m visoko in 18 m široko kupolo. Nova katedrala je posvečena v čast svetemu Gregoriju in svetemu Eliji.

Sklep marijanskega leta v Lurdu

Lurški list »Journal de la Grotte« prinaša obvestilo o zaključku Marijinega leta v Lurdu. Sklep je na god svete Bernardke 18. februarja. Ob desetih bo imel pontifikalno sveto mašo pariški nadškof kardinal Feltin, in sicer v baziliki svetega Pija X. Sledil bo radijski nagovor svetega očeta. Popoldne ob treh bodo slovesne večernice v isti baziliki in nato sklepne pobožnosti pri lurški votlini.

Misli ob obnovljeni cerkvi na Ponikvah

OBNOVITEV IN POSVEČENJE

»Svojim očem ne dovolim spanja, svojim trepalnicam ne počitka, dokler ne najdem mesta za Gospoda« (Ps. 131, 4-5), so nekako rekli Ponikovci z Davidom, ko so nekaj let po vojni začeli z delom za obnovo porušene cerkve. Z občudovanja vredno vnemo in stanovitnostjo so več let delali; vozili so in zidali, sekali les in ga sami rezali, vivali cementne strešnike in se žrtvovali, kar so le mogli.

Po načrtih našega mojstra Plečnika so postavili Gospodu dom, ki bi delal čast kateremukoli mestu. Ni čudno, da je na dan posvečenja nove župnijske cerkve prihitela na Ponikve velika množica vernikov iz bližnjih in raztresenih domačij.

Z velikim zanimanjem, z molitvijo in pesmijo so ljudje sledili dolгим obredom posvečenja cerkve in oltarja. Posvečenje je izvršil ljubljanski škof msgr. Anton Vovk.

Po končanih obredih je g. škof daroval prvo sv. mašo v novoposvečeni cerkvi. V govoru, ki ga je imel med mašo, je pohvalil požrtvovalnost vernikov majhne ponikovske fare in poudaril pomen cerkve, ki jo moramo ljubiti kakor svoj dom. Kar je dom za naravno družino, to je župnijska cerkev za župnijo. V župnijski cerkvi se prerodimo v otroke božje, tu je skupno ognjišče — oltar, skupna miza pri obhajilu, tu se posvečujemo nove družine, v farno cerkev nas pelje tudi zadnja pot, če je bilo naše življenje povezano s cerkvijo.

VELIKA RESNOST IN PRIJETNA DOMACNOST NOTRANJSKINE SVETISKA

Ko stopiš v novo cerkev, takoj zapaziš, da je prostor nekaj nenavadnega. Tolike resnosti v cerkvi nismo vajeni. Skoraj vse naše cerkve so zrastle v vsestransko razgibanem baroku katoliške obnove. Tam se bogata arhitektura prepleta z nič manj bogatim kiparstvom in slikarstvom. Tudi najmanjše cerkve imajo po več oltarjev, vse polno svetnikov, angelov in anđelčkov. Živahni oltarni nadstavki hočejo nekako prikazati nebeško glorio. Tudi strop se navadno odpira v nebeške višave. Takih cerkev smo navajeni in v takih cerkvah je zraslo naše versko življenje. Ponikovska cerkev pa je čyť ali sad naše dobe, saj vemo, da se je porodila v duši velikega slovenskega umetnika naše dobe.

Pravi umetnik, kar je gotovo bil arh. Plečnik, pa najgloblje seže v človeško dušo in najbolje odkrije njene najbolj skrite poteze in mnogokrat prehiti pot, ki jo za njim ubere navaden človek. Zato, ko se srečaš s pravo umetnino, zlasti sodobno, se nekako srečaš sam s seboj, v njej vidiš nekaj svojega.

To občutiš, ko stopiš v ponikovsko cerkev. Prevzame te občutek posebne resnosti, ki jo vzbuja večji del neometanih sten in mogočno odprto ostrešje. Kljub temu občutiš neko prijetno domačnost. Vse to se ti zdi lepo in prijazno in, ne vem zakaj, nekam v skladu s tvojimi lepotnim občutjem.

Pa kaj, ali je naš čas zares tako silno resen? Niti najmanj ne dvomi. Naš čas je bolj resen kakor si običajno mislimo. Tega ne more prekriti vsa drobna mehanizacija, ki je zajela že najbolj zakonite

Katoliške bolnice v Nemčiji

Nemški katoličani vzdržujejo 758 bolnic s 114.000 posteljami. Največ bolnic in zdravstvenih inštitutov ima kölnska nadškofija.

Deset milijonov članov imajo

Marijine družbe

Glavno vodstvo Marijinih družb se je poklonilo svetemu očetu. Glavni voditelj Marijinih družb je nadškof Jožef Gawlina. Trenutno je po svetu 83.000 Marijinih družb, ki štejejo okrog deset milijonov članov.

Kongres katoliških dijakov

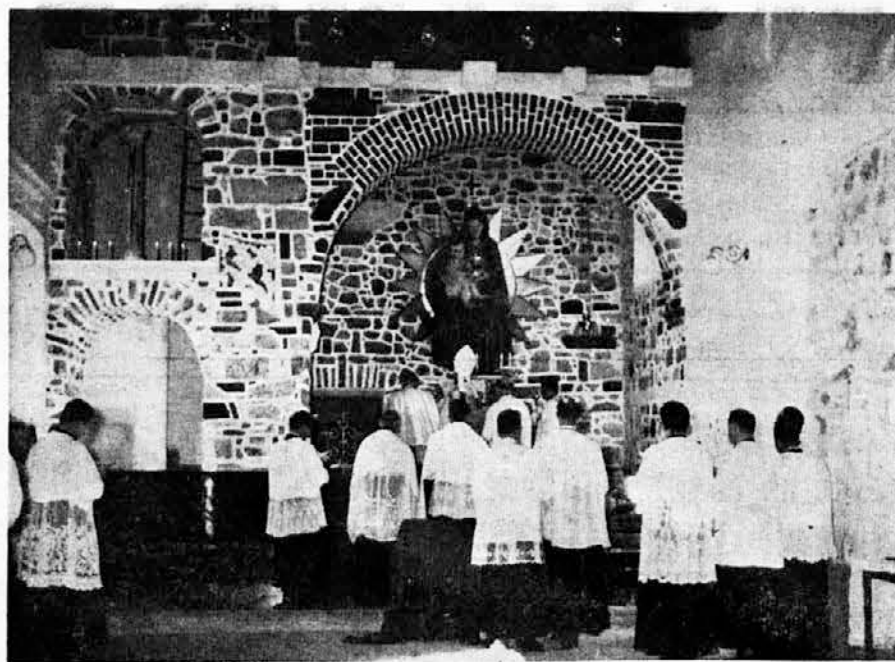
Francoski katoliški dijaki bodo imeli od 7. do 9. februarja kongres v Lionu. Kongresu bo predsedoval lionski nadškof kardinal Gerlier. Obravnavali bodo vprašanje: Krščanstvo in kultura.

Marijanski kongres v Vietnamu

Meseca februarja bo v Saigonu v Vietnamu marijanski kongres. Sveti oče je imenoval za svojega legata kardinala Agagianiana.

Pomoč katoliški univerzi v Afriki

Ameriška ustanova Rockefeller je nudila znatno pomoč katoliški univerzi v Leopoldvillu v Belgijskem Kongu. Doslej je univerza prejela 305.000 dolarjev pomoči, in sicer za medicinsko fakulteto in za bolničarsko šolo.

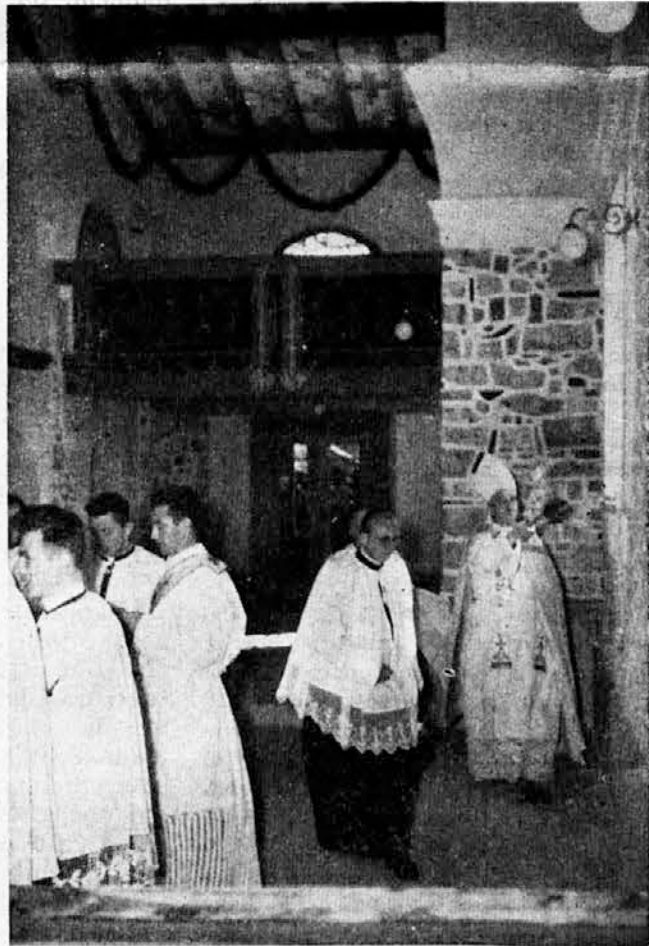

hribovske vasi, to na nek način še podčrtava vsa ogromna tehnika, ki že prodira v veselje. Ali nam ne odkriva resnosti naše dobe tudi ona neugasljiva kritičnost sodobnega človeka, ki noče ostati pri ometu, ampak želi priti do trdnega kamna, iz katerega je nekaj zgrajeno? Ali ne zaslušiš včasih, da je ta kritični duh vsiljen celo nedolžni duši nedoraslega otroka?

Vprašanje temeljev vere in krščanskega gledanja na svet in življenje je danes po sili postalo vprašanje širokih množic. Ali je stavba naše vere lepa in privlačna tudi brez ometa in drugih okraskov? Tega ne smemo niti za hip podvomiti, ker je Cerkev delo božje. Kristusova Cerkev je lepa tudi brez baročnega bogastva premnogih običajev, ki tako lepo krasijo zlasti največje praznike cerkvenega leta. Lepa je Kristusova nevesta tudi v svojih osnovnih naukih in resnicah, lepa je v svojih svetnikih in svetnicah, zlasti pa je lepa v Kristusu Jezusu in njegovi Materi Mariji. Treba nam je samo dovolj pravih umetnikov, ki bi znali to lepoto prav odkriti in prikazati.

L. B.

Na gornji sliki vidimo ljubljanskega škofa msgr. Vovka med sv. mašo pri novoposvečenem oltarju v cerkvi na Ponikvah, ki so jo postavili po Plečnikovih načrtih. — Na sliki zaven pa vidimo škofa Vovka pri obredu posvečenja, kateremu so z molitvijo in pesmijo sledili zbrani verniki. Plečnik, ki je postavil toliko spomenikov cerkvene umetnosti v ostalih deželah Slovenije, je v ponikovski cerkvi segel tudi na Primorsko. Mimogrede povejmo, da je Plečnikov učence tudi arhitekt Vilko Čekuta, ki je napravil načrte za cerkev na Pesku in za Marijino kapelico v Podgori.

Razvoj misijonov v Afriki

V sedanjem času se najbolj razvijajo misijoni v Afriki. Cerkev je usmerila večino svojega truda tja, ker ima največ svobode pri svojem delovanju in zato tudi največ uspeha. Komunistem v zborni Evropi in predvsem v Aziji ovira in zaustavlja delovanje katoliške Cerkve.

Afrika se v zadnjem času osamosvaja, vedno bolj se vzbuja težnja po svobodi. Če si ogledamo položaj Afrike, lahko spoznamo možnosti, ki jih ima naša Cerkev pri svojem misijonskem delu.

Severna Afrika je skoraj vsa neodvisna, kljub temu se v njej mnogo bolj poznajo navade Bližnjega Vzhoda kot pa vpliv Afrike. Zato je tukaj zelo razvito muslimanstvo. Ti predeli so politično močno razgibani, v Srednji Afriki pa se dogodi mnogo bolj mirno vrste. Države se vedno bolj odločno otepaajo tujih vplivov in se skušajo osvoboditi. — V Južni Afriki prevladuje protestantizem. Se vedno je opaziti velike razlike med raznimi sloji: tako živi 12 milijonov domačinov

skoraj v suženjskem razmerju do enega milijona Evropejcev.

Zelo težaven je boj proti muslimanstvu in le redki so primeri, da bi muslimani prestopili h katoliški veri, kljub temu pa ne nasprotujejo več tako odkrito katoliškemu misijonskemu delu. Tako je n. pr. Egipt, kjer je arabski vpliv dosegel največ uspeha, v prijateljskih odnosih s sveto stolico. A vseno ne pozabimo, da je v Kairu univerza, ki jo vodijo muslimanski misijonarji, ki stremijo za nekdanjo slavo islama. Silno so goreči in opravljajo svoje delo z velikim navdušenjem.

Poganstvo v Afriki ni več tako zakoreninjeno in vedno bolj izginja. Katolicizem je med vsemi verskimi skupinami najbolj delaven. Središče katoliškega misijonskega dela je Belgijski Kongo. Od tu se katoliška vera razširja na vse strani. Upajmo, da bo Kristus zavladal nad celotno Afriko.

DESET LET KG V BESEDI IN PODOBI

Ob deseti obletnici **PRED DESETIMI LETI...**

Deset let življenja ne pomeni veliko za posameznika, za družino, za večjo skupnost. Desetletnic niti ne slavimo.

Toda deset let časopisa v zamejstvu, deset let katoliškega tednika narodne manjšine pa ne more mimo nas, da se ga ne bi posebej spominjali. Čas med obema vojnama nam je na gospodarskem in kulturnem področju uničil vse. Naš jezik se je moral umakniti iz javnega življenja v družine, v cerkev, v zakristije. Pa še od tam so mu napovedali uhičenje. Druga svetovna vojna je prinesla nove grozote in opustošenja. Nastale so nove meje in narodna manjšina je ostala izven narodne skupnosti, odrezana od svojega osrčja. Naša narodna manjšina je v mejah Italije še osala v Karnalski dolini, Slovenski Benečiji, na Goriškem in na Tržaškem.

Ta narodna manjšina želi ostati zvesta izročilu svojih prednikov, želi ostati slovenska in katoliška. Taka pa bo ostala, če bo imela dovolj duhovne moči za svoj obstoj in svojo rast. H krepitvi te duhovne moči in rasti je prispeval v zadnjem desetletju tudi Katoliški glas svoj delež. Katoliški glas je dopolnil deset let svojega dela. Ni bilo lahko graditi na materialnih in moralnih ruševinah, ki jih je povzročil čas med obema vojnama, zlasti pa leta druge svetovne vojne.

Naši manjšini je grozila narodna smrt prej s strani fašizma, pozneje s strani komunizma. Danes pa ji grozi narodna in verska mlačnost kot posledica prestanih bolezni fašizma in komunizma. Kako je onstran meje, ne bomo govorili, ker Katoliški glas nima prepustnice. Ljudje ga hodijo brat tostran meje.

Tostran meje pa je OF s svojo frateljno politiko zapravila ugled Slovencev, ki si ga le s težavo zopet pridobivamo. K temu delu je Katoliški glas veliko pripomogel. Brez sredstev, iz golega idealizma in žive zavesti dolžnosti so se našli možje, danes nekateri že pod grudo, ki so prevzeli delo, da dajo teden za tednom svojim bralcem pregled političnih, kulturnih in verskih dogodkov doma in po svetu. Krog bralcev in sodelavcev se je v teku let razširil in danes lahko rečemo, da smo ob desetletnici zadovoljni z delom, ki ga opravlja Katoliški glas.

Najdejo pa se seveda tudi ljudje, ki z delom Katoliškega glasu niso zadovoljni. Niso bili zadovoljni niti ob nastanku, niti danes ob desetletnici. Mi se teh nestrpnežev ne bojimo, želimo le, da bi se jim odprle oči, da bi sprevideli, da so na napačni poti. Narodno delo namreč ni v lepih in gostih besedah, temveč v nesebičnem delu in žrtvah.

Katoliški glas pa bo tudi v bodoče stal na straži in povedal svojim bralcem, kar jim povedati mora. Katoliški glas je vedno dvignil svoj glas, kadar je bilo treba braniti »časti in pravde narodu in jeziku svojemu...« Katoliški glas je povedal svoje mnenje in postavil svoje zahteve, kot jih pojmujejo demokratično in verno usmerjeni Slovenci. To bo delal tudi v bodoče, pa naj bo prav ali ne. Katoliški glas bo tudi v bodoče opominjal in svaril, sodil in obsojal, kar ne bo prav, pa tudi zahteval, kar nam gre.

O Katoliškem glasu smo že slišali, da je hlapčevski, da je šovinističen in nestrpen. Gotovo je, da če bi Katoliški glas tako pisal, kakor bi želeli: Primorski dnevnik, Soča, Delo, Messaggero Veneto in še razni drugi, potem bi vsi ti očitki odpadli, a bi s tem Katoliški glas izgubil svoj pomen in bi ga sploh ne bilo treba. Tudi z Novim listom stojimo na nasprotnih bregovih. Toda dokler si o mnogih vprašanjih, ki bistveno zadevajo nekatere dobrine, nismo na jasnem, tako dolgo je naša pot taka, kot je bila v zadnjem desetletju. Katoliški glas spoštuje vsakogar, a podrejal se ne more.

† STANKO STANIC
Zupnik in odgovorni urednik Katoliškega glasa.
Umrli 1. 1955.

Svoboda nad vse! Če mislijo, da je Katoliški glas v službi Italije, Krščanske demokracije in ne vem koga še, potem naj vedo, da pri takih obdolžitvah z nami ni razgovorov. Vsem, ki kakorkoli mislijo drugače, moramo povedati: KATOLISKI GLAS BO SEL PO ZACRTANI POTI NAPREJ V DRUGO DESETLETJE. IN ČE NAM DA BOG ŽIVLJENJE, BOMO SLI SE V TRETJE IN ČETIRTO DESETLETJE IN SE DALJE. KATOLISKI GLAS SE BO DRŽAL NAVODIL CERKVE IN NARODNIH IZROČIL, UČIL IN SEZNANJAL SVOJE BRALCE Z VSEM, KAR JE NASIM BRALCEM POTREBNO IN KORISTNO.

Pri tem delu pa nam bo vodnik katoliški nauk evangelija ter ljubezen do našega naroda.

M. S.

Od Slovenskega Primorca do Katoliškega glasa

Obrnili smo se na monsignorja Alojzija Novaka v Gorici in mu v zvezi z 10-letnico KG zastavili nekaj vprašanj. Monsignor je nanje odgovoril kakor sledi:

1.

Monsignor! Vi ste bili prvi odgovorni urednik Slovenskega Primorca, ki je bil prvi katoliški

Msgr. ALOJZIJ NOVAK
Kanonik in odgovorni urednik Slovenskega Primorca.

časopis na Primorskem po drugi svetovni vojni in po dobi fašistične diktature. Ali bi nam mogli napisati, kako je prišlo do ustanovitve Slovenskega Primorca in kako ste Vi postali njegov urednik?

Da Vam na to odgovorim, imam k sreči še nekaj zapiskov iz dobe 1942-1948 in iz teh povzamem naslednje:

Slovenski duhovniki na Goriškem smo tekom osvobodilnega

Človeku se zdi skoraj neverjetno, da »Katoliški glas« letos obhaja svojo desetletnico. Če pomislimo na vse težave, ki jih je ta list moral preživeti, smo lahko ponosni na svoje delo v teh desetih letih. Opravili smo res veliko delo! Ne zamerite nam, če to pišemo. Za ta uspeh se namreč moramo zahvaliti preprostim bralcem, ki so to delo podprli s svojimi skromnimi prispevki, — saj druge pomoči ni bilo, — s svojo zvestobo v križih in težavah ter z molitvijo, s katero so prosili božjega blagoslova našemu delu.

Da je pa mogel »Katoliški glas« v življenje, je bilo treba mnogo zorenja in mnogo priprave. Lahko bi rekli, da je zrastle iz smrti bolečin svojih predhodnikov: »Slovenskega Primorca« in »Teden«.

Ko je »Slovenski Primorec« po dveh letih obstoja izpolnil že lepo nalogo, ker je v težkih, danes že skoraj ne več razumljivih razmerah, izoral ledino, smo v Trstu ustanovili tednik »Teden«.

Čeprav je bila potreba po tem tedniku zelo občutena, ga niso vsi z veseljem sprejeli. Tednika so se zbal, v Gorici, ker so mislili, da bosta lista oba trpela in skupno hiral. Zlasti se je tega bal msgr. Brumat, ki se je z vso dušo navezal na »Slovenskega Primorca«, kot njegov dejanski urednik.

Čemu torej ta novi tednik v Trstu?

G. Gabrovšek, duša novega tednika, je takole obrazložil msgr. Novaku v Gorici zadevo »Teden« in osvetlil težave, v katerih se je »Teden« znašel že takoj v prvih mesecih po ustanovitvi, v maju 1947. Takole je zapisal: »V Trstu je bilo potrebno ustanoviti list iz teh razlogov: 1. Velika verska zaostalost v mestu in okolici v primeri s stanjem na Goriškem. Zato ni kazalo misliti na kako versko revijo, ampak je bil potreben popularen tednik. 2. Mnogi duhovniki si niso upali propa-

gati »Primorca«, ker je odkrito bojevit; želeli so imeti list, ki bi bil pozitivno krščanski, a ne napadalen. 3. Če pride ratifikacija in meja (šlo je za ustanovitev S.T.O. — op. pisca), je bolje, da imamo v Trstu že nekaj ustanovljenega, ko da bi šele začeli. Tudi mora biti list podlaga za vse nadaljnje organizacijsko delo, središče, okoli katerega se bo zbiralo vse, kar katoliško čuti.

»Slovenski Primorec« in »Teden« se precej dobro izpopolnjujeta. Razprodaja »Primorca« ni v Trstu malo ali nič nazadovala. »Teden« tiskamo 2000 izvodov. Razprodajo ga največ po cerkvah. V pasu B razširjanje ne bo mogoče, ker so boljševiki listu nasprotni. Tudi v pasu B je povsod agitacija proti njemu. Finančno

† Msgr. dr. MIRKO BRUMAT
Kanonik, urednik Slov. Primorca in Katoliškega glasa. — Umrli 1. 1950.
Bil je prvoborec za krščanske ideale zoper brezbožni komunizem na Primorskem.

je pa tako, da živimo od miloščine.

To pismo razodeva velik optimizem g. Gabrovška, a istočasno odkriva težave, ki so težave vseh naših katoliških publikacij na Primorskem. Urednik je pred ustanovitvijo lista upal, da bo mogoče razširiti list v cono B jugoslovanskega področja. Če se ne motim, se je za potrebno dovoljenje tudi pozanimal, a listu niso dali potnega dovoljenja. Zaradi tega ni število naročnikov moglo narasti. In list, ki je živel le od miloščine, ki se je vedno bolj manjšala, je kaj kmalu občutil finančne težave. Število naročnikov je pa bilo prenizko, da bi mogli kriti vse visoke stroške, čeprav smo pri listu vsi delali popolnoma brezplačno. Da bi pa list mogel dolgo uspevati samo z naročninami, z neplačanimi sodelavci, bi bilo potrebnih okoli 3000 naročnikov.

Istočasno se je z enakimi težavami boril tudi »Slovenski Primorec«. Te so postale občutnejše, ko je po mirovni pogodbi dokončno bila Gorica odrezana z novo mejo od svojega slovenskega zaledja.

Zato so se vedno bolj pogostejše čuli glasovi, ki so prosili in zahtevali, naj se lista združita, najlepše v čisto nov list, ki bo zavzel popolnoma svojo smer, primerno novim razmeram, in skušal zadovoljiti potrebam Goriške in Tržaške.

G. Gabrovšek sam že prej ni bil nasproten tej zamisli, a, kakor je sam zapisal v prej omenjenem pismu že leta 1947, »bi fuzija obeh listov bila možna, če bi ratifikacija definitivno propadla«. V letu 1948 vse to še ni bilo jasno, jasno pa je postalo, da »Teden« brez kakega čudeža ne bo mogel dolgo živeti. Še dobro se spominjam g. Gabrovška, — saj sva skupaj stanovala in za list delala —, kako si je tiho da-

jal poguma, da ne bi omagal. Večkrat je moral pri listu sam vse pripraviti in še celo sam sredstva iskati za kritje stroškov v tiskarni Smolars. To zadnje je bilo zanj posebno mučno, ker mu zdravje ni dopuščalo tiste prožnosti, ki je pri upravniskem delu potrebna. Jasno je bilo, da bo pred prvo večjo težavo, na katero bo list naletel, omagal in vse pustil. To se je tudi zgodilo v avgustu 1948.

Neki nepopolen članek, o katerem je g. škof menil, da bi mogel v bralcih ustvariti napačno mnenje o zadržanju pokojnega gospoda Ščeka do Cerkve in cerkvene oblasti, je g. Gabrovška, trdo gorenjsko grčo, spravil s tira. Tedaj zadevi ni bil kos. Na list, ki je bil že pripravljen v tiskarni, je dal natisniti: »Zadnja številka«.

Lahko bi čez nekaj časa »Teden« zopet izhajal, — saj je bilo že vse urejeno in pripravljeno —, a zdlo se nam je le primerno, da ne tvegamo novega izdajanja, ko so nam bile težave le predobro znane. Začeli smo vedno bolj pritiskati na Gorico, zlasti na msgr. Brumata, naj popustijo in naj začnemo skupno delati. »Teden« ni več, naj konča še Slov. Primorec; začnimo na novi podlagi.

Msgr. Brumat je branil svoje stališče in hotel ostati pri Slov. Primorcu: »Zdaj, ko pride Demokracija v Trst,« piše g. Gabrovšku, »bi bilo še posebno važno, da ostane naš katoliški list v Gorici, kajti v STO bo vedno lažje dobiti nov list, ker ste prejšnjega ukinili, kakor pa v Italiji, ako bi »Primorca« ukinili.«

Dne 18. nov. 1948 je tržaška Duhovska zveza (duhovniška organizacija) naslovila na vse duhovnike okoliščine, v kateri napoveduje izhajanje novega lista pod imenom »Katoliški glas«, ki bo nadomestil »Teden« in »Slovenskega Primorca«. V njej je napovedano, da bo list tržaško-goriški, skupen za obe škofiji in da je smer lista označena že v naslovu: vzgajati ljudi v verskem

† POLDE KEMPERLE
Casnikar in urednik Slov. Primorca in Katoliškega glasa. — Umrli 1. 1950.
Njegovo življenje je bilo vse v službi primorskega ljudstva, zato je okusil preganjanje fašistov in komunistov.

duhu, obenem pa presojati svetovne dogodke v luči vere.

Od tedaj je minilo dobrih deset let!

Primorski duhovniki, — listi so bili naši in skromni, kakor so skromne naše moči, — se zavedamo, da smo z nekaterimi pogumnimi in požrtvovalnimi laiki opravili le veliko dobro delo. Vsi nas niso razumeli. Tudi mi nismo vedno vsega prav razumeli in prav napisali. Toda kdo je mogel biti nezmožljiv v presojanju vseh dogodkov, katerim smo bili priče v teh desetih letih?

Z novim upanjem in s trdnim zaupanjem v božjo in človeško pomoč gremo naprej!

Dr. Lojze Škerl

Katoliški glas med rojaki

Zadnja vojna nas je raztepla po svetu kakor še nobena nujna pred njo. Povsod najdeš slov. rojaka in še posebej Primorca. Za našimi rojaki gre tudi slovenski časopis. Naš list si je že koj od začetka pridobil bralcev in prijateljev povsod po svetu, od Japonske do Avstralije, obeh Amerik in vse svobodne Evrope. Sedaj ob 10-letnici smo napravili med njimi anketo o KG. Tu prinašamo nekaj njihovih sodb in želja. (Ured.)

MUENCHEN — NEMCIJA

Dragi gospod urednik!

K bližajoči se desetletnici Vašega zanimivega tednika »Katoliški glas« Vam pošiljam moje kar najpriskrnejše čestitke z živo željo, da bi »Katoliški glas« dosegel slehernega Slovenca. Priznati moram, — in jaz sem v čitju zelo izbirčen — da se mi je v teku petih let, odkar prejmem Vaš list, izmed vseh slovenskih listov vobče najbolj priljubil.

Odkljuje ga, kot noben drug list v zamejstvu, resnicoljubnost in objektivnost v poročanju, jasna svetovnonazorska in slovenska opredelitev, čisti slovenski jezik in mičen način pripovedovanja. Lani me je na primer prijetno presenetila objektivna ocena »Slovenskega visokošolskega zbornika«, katerega je večina ostalih slovenskih listov prezrla. Poleg pestrosti, v kateri prednjači »Katoliški glas« pred drugimi slovenskimi listi, preseneča tudi izborna poinformiranost tako v političnih kot v izrazito katoliških zadevah.

Ne bom izdal nikake državne tajnosti, če priznam, da se moja žena, po poklicu polonistka iz Varšave, kaj rada opre na poročila iz »Katoliškega glasa«, še posebno na tista, ki se nanašajo na poljske zadeve. Če primerjam »Katoliški glas« s predvojnimi listi, ki sem jih imel stalno doma, bi ga po njegovi načelni jasnosti, kakor tudi po vsebini vzporedil z mariborskim »Slovenskim Gospodarjem«, ki si je stekel nevenljivih zaslug za prebujenje slovenske narodne zavesti na slovenskem Stajerskem...

Branimir Pistivšek

München, 19. 1. 1959.

Velepoštovani gospod redaktor!

Kot Poljakinja čitam z resničnim užitkom »Katoliški glas«, v katerem me posebno zanimajo novice v zvezi s Poljsko, kakor tudi novice z vsega katoliškega sveta, katere prinaša Vaš prezanjiv tednik mnogo prej nego ostali katoliški listi v drugih jezikih. Pošiljam moje najlepše čestitke s staropoljskim »Szczesc Boze!«

S. Pistivškova

PAMPLONA — SPANIJA

»V februarju se bo obhajala desetletnica lista Katoliški glas iz Gorice. Moram reči, da sem ga vsa leta z veseljem prebiral, saj mi je govoril o dragi Sloveniji tostran in onstran meje. Poleg Naš tednik-Kronika iz Celovca in Demokracije iz Trsta mi je edino slovensko branje. Iskreno priznam, da mi je od vseh teh listov posebno drag prav Katoliški glas, ki me spominja, sicer v skromni obliki, na ljubljanskega »Slovenca«, najbolj razširjenega dnevnika v Sloveniji pred komunistično revolucijo.

Zelim, da bi še naprej vršil Katoliški glas svoje poslanstvo kot doslej, namreč ohranjati slovenski življenj zunaj domovine zvestega Bogu in narodu.«

Kazimir Gaberc

KOROSKA

Ze v celovškem bogoslovju, kjer sem naročil Vaš dragoceni list za slovenske bogoslovce, katerim zelo primanjkuje sodobnega slovenskega katoliškega čtiva, sem vedno občudoval dobre kvalitete Vašega lista. Zares težko smo nanj čakali teden za tednom, da nam obogati duha in nam dviga dušo k Bogu.

Ko sem ob začetku julija stopil v dušnopastirstvo, mi je bilo vedno zelo dolg čas po Vašem listu, zelo sem ga pogrešal. Toda nisem si vzela časa, da ga naročim. Zdaj mi je pa hvala Bogu le uspešno.

Prosim Vas prav lepo, da mi od zdaj naprej redno pošiljate Vaš krasni list. Zelo se ga že veselim, zvestega prijatelja, ki me bo redno obiskoval in povezoval z Vami na sončnem Goriškem.

Prisrčno Vas pozdravlja

Florijan Zergol, kaplan

Med rojaki v Severni Franciji

SVICA

Spoštovani gospodje!

Vsak teden, ko je prišla nova številka Vašega cenjenega časopisa, sem čutil, da se Vam moram zahvaliti za Vašo naklonjenost.

S prebiranjem Vašega časopisa mi je mimogrede dana možnost, da spoznavam razmere Slovencev v Italiji in njihove odnose do domovine.

V svetu različnih struj je Vaš časopis nujno potreben in njegovo mesto je zasedrano v katoliških načelih, katerim v domovini ne dajo niti papirja na razpolago. Z ozirom na to je važnost časopisa še tem večja in bi bilo želeli, da bi bil centralni »Glas« katoliške dokumentacije časa. Se vedno z ozirom na domovino in neposredno sosedstvo Vašega časopisa to se pravi njegovih sotrudnikov.

Dasi sicer v Friburgu katoliških časopisov ne manjka, človek vendar rad sleduje stvari po slov. časopisu. Iskreno se Vam zahvaljujem, da ste mi to omogočili.

Ludvik Vrtičič

Solske sestre raztresene po svetu pišejo:

RIM

Katoliški glas je zelo priljubljen in edini časopis, ki ga rade in brez skrbi čitamo, tako da ga lahko vsaka pregleda in prečita. Nato ga pa damo naprej, da se ga še drugi veselijo.

EGIPT

Rade bi se tudi me zahvalile vsem sotrudnikom Katoliškega glasa, kajti s tem, da ga vzdržujete, razveseljujete srca. Koliko je novic, ki bi jih drugače nikdar ne zvedele. Zato čestitamo vsem in želimo mnogo uspeha in božjega blagoslova.

AMERIKA

Poleg lista Ave Marija, nam je Katoliški glas najdražji list, ki ga vedno z velikim zanimanjem čitamo. Upamo in želimo, da nam bo vedno sledil po vseh kontinentih in nas tako vedno družil v eno samo veliko družino.

ANGLIJA

Cenjeno uredništvo!

Kot Vaša naročnica že 10 let neprestano komaj čakam ponedeljka, ki je dan, ko mi pismo nosa prinese Katoliški glas. Ponavljam, da ga vsega preberem, ker je njegova vsebina vselej tako lepa. Tako se mi je priljubil, da ga željno berem, ko pridem od dela iz bolnice, kjer imam službo. To pa mi najbolj ugaja, da tako pogumno in odkritosrečno pobija komunizem.

Samo to bi želela, da bi bil v Vašem lepem listu malo večkrat Zenski kotic, ki je tako lep.

Zato pa ob 10-letnici Vašega lista izjavljam, da do moje smrti ostanem njegova zvesta naročnica.

Piri Marija

Naši naročniki pišejo:

A. E. Kovačič iz Washingtona: Zahvaljujem se Vam za redno pošiljanje lista, ki mi je zelo všeč. Vse rojake lepo pozdravljam.

Družina Ciglič iz Toronta: Predvsem Vam pošiljamo naše pozdrave ter se Vam lepo zahvaljujemo za redno pošiljanje lista, ki nam je zelo drag.

Sr. Aquila Trpin iz Avstrije: Včeraj sem z velikim veseljem prejela tako težko pričakovano prvo številko Katoliškega glasa. Upam, da ga bom sedaj vsak teden prejela.

Iz Avstralije: Mi podpisani tukaj v Avstraliji dobivamo Katoliški glas, ki nam ga je naročil naš brat v domovini. Zelo smo ga veseli. Mnogo pozdravov iz daljne Avstralije pošiljajo **Cernic Janez** in **Teodora**.

GLAS IZ TABORISCA

Spoštovano uredništvo!

List, katerega nam pošiljate, je vzbudil med Slovenci tudi v tukajšnjem taborišču veliko zanimanje in pospešitev, saj roma iz rok v roke, dokler ga ne prečitamo.

V listu najdemo:

a) Božjo in materino dobroto, katere smo najbolj potrebni v današnjem brezbožnem svetu.

b) Povezuje nas, da se tudi v zamejstvu čutimo katoliške Slovence.

c) Vzbuja nam voljo, da se tudi na kulturnem polju dviga naš glas.

č) Opisuje življenje in delo v naših krajih, na katere smo zelo navezani.

Cariņara di Aversa, Italija

Lucijan M.

Lahko bi še nadaljevali. A to naj bo dovolj, da vidi vsakdo, kako potreben in koristen je KG tudi našim ljudem po svetu. (Ured.)

R A Z N O

Od politike k mistiki

Predsednik francoskega parlamenta je bil kanonik Kir, najstarejši član parlamenta.

V Angliji je benediktinski pater Gilbey postal član lordske zbornice. Tako je sedaj v zbornici 44 katoličanov.

Med onimi, ki so se posvetili duhovniškemu stanu, omenimo Dullesovega sina, ki je sedaj v Rimu; bivšega filmskega igralca Georgesa Gallija, sedaj župnika v Franciji; potem znanega Abbée Pierre-a,

ki je bil član francoskega parlamenta. V Italiji moramo omečiti bivšega socialista, zdravnika, patra Gemellija, ki je sedaj rektor milanske katoliške univerze; bivšega konjeniškega polkovnika patra Arrighija in končno bivšega poslanca Jožefa Dossettija, ki je nedavno prejel mašniško posvečenje.

Iz Francoskega Konga prihaja novica, da so za ministrskega predsednika začasne vlade imenovali patra Fulberta Youlouja, ki je bil doslej tudi župan mesta Brazzaville.

Rockefellerjeve milijarde

Od leta 1913 dalje je ustanova Rockefeller začela deliti velike vsote v dobrodelne in znanstvene svrhe. Samo zadnje dve leti je ustanova razdelila 45 milijard. Leta 1957 so bile n. pr. potrošene naslednje vsote: 5 milijard za zdravniško vzgojo in javno higieno, 3 milijarde za zdravniške in biološke raziskave, 3 milijarde za kmetijstvo, 2 milijardi za socialne vede, 6 milijard za humanistične študije. Istega leta je ustanova podelila 532 osebam študijske stipendije, da so mogli obiskovati posebne tečaje.

Skupno je doslej ustanova razdelila 385 milijard v 45 letih ali vsako uro 1 milijon.

Prerazkošna otroška darila

Za božične praznike so Italijani potrošili za igrače 45 milijard lir. To je po eni strani dobro znamenje, ker dokazuje, da se življenjski nivo stalno dviga. Po drugi strani pa je ta vsota le prevelika. Otroci postajajo razvajeni, ker dobivajo prebogata darila. Otroci z malenkostmi niso več zadovoljni. Prebogata darila so najboljša vzgoja nezadovoljnih. Ko bodo odrasli, jih pač tudi nobena stvar ne bo zadovoljila.

Žrtev poklica

Žrtev svojega poklica je postala 65-letna redovnica Bianca Belli iz reda dominikank, ki je vse svoje redovno življenje posvetila svojemu bližnjemu v rimski norišnici. Dne 1. dec. lanskega leta jo je namreč neka blazna ženska tako močno udarila po glavi, da je uboga redovnica dne 12. jan. vsled tega podlegla notranji krvavitvi. To je v enem letu že četrti smrtni primer v rimski norišnici. V treh primerih so se blazneži sami med seboj stegli in pobili. Redovnice, ki v takem okolju vztrajajo leta in desetletja, so vredne vsega našega spoštovanja in občudovanja.

Skupno romanje v Lurdu

od 26. do 31. julija 1958

Skupno pastirsko pismo jugoslovanskih škofov

Jugoslovanski škofje so izdali izredno skupno pastirsko pismo na vse vernike v državi. Tega pisma ni mogel objaviti noben slovenski časopis. Zato ga v tisku prinašamo mi. Iz pisma se razbere stiska jugoslovanskih katoličanov, a tudi njih junaška vztrajnost. Beseda jugoslovanskih škofov ima veliko povedati tudi nam vsem.

Ured.

Dragi verniki! Že v prvi Cerkvi so sv. Pavel in drugi apostoli pisali vernikom pisma. V njih so jih opominjali, naj žive, kakor se spodobi za poklic, v katerega so poklicani (Ef 4,1), naj žive »trezno, in pravično in pobožno« (Tit 2,12), naj potrpežljivo nosijo križe svojega življenja, naj vztrajajo v bojih in težavah krščanskega življenja in naj v živem upanju pričakujejo veličasten prihod velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa« (Tit 2,13).

Tudi mi, Vaši škofje, nasledniki apostolov, smo se odločili, da vam, svojim dragim vernikom, s tega svojega skupnega in splošnega zasedanja pošljemo skupno pismo. Pišemo vam v njem isto, kar so vernikom prve Cerkve pisali apostoli. Naša vera je vedno enaka: »Jezus Kristus včeraj in danes, isti tudi na veke« (Hebr 13,8).

ODPAD OD BOGA

Naši časi, bratje in sestre, so podobni časom apostolov. Mnogo ljudi se je danes Bogu odtujilo; mnogo jih tone v pozemeljskem in v telesnih željah, zameta vero in se našemu večnemu upanju posmehuje. Vedno več je na svetu takih, ki žive, kakor da Boga sploh ni! Ljudje božje postave in krščanske dolžnosti vedno bolj pozabljajo; vedno bolj se množe znamenja verske brezbriznosti in npravnega propada. Vračamo se nazaj v nevero in odpadništvo, ki je hujše od nekdanjega. Nekoč so še splošno verovali v duhovni, božji svet kot tak; danes pa mnogi odbojijo celo vero v Boga, v dušo, v nevidni, nadzemski svet in v posmrtno življenje onkraj groba.

V svojem pismu vam ne mislimo dokazovati, da Bog je in da je v Bogu tudi duhovni, večni in neumrljivi svet. Vi, ki prihajate v cerkev in katerim je naša be-

sesta predvsem namenjena, vere niste izgubili. Pa je zgubili tudi ne boste, dokler boste imeli čisto srce in dušo željno resnice. Preveč očitno vse v nas in okoli nas govori o Bogu in s prstom nanj kaže. Čim bolj človeška znanost prodira v skrivnosti narave, tem bolj se svet čudi moči in modrosti, ki neskončno presega vsako človeško moč in znanje, vsako igro slepega naključja in mrtve snovi, in odločno in neizprosno kaže na velikega, umnega, vsemogočnega in dobrega Stvarnika in umetnika — Boga. Vse človeško življenje in vsa človeška omika bi se pa — že po zgolj naravnih, znanstveno splošno priznanih zakonih — končala v neizbežnem in gotovem propadu in uničenju, če bi ne bilo neumrljive duše, posmrtnega življenja, duhovnega sveta, večnosti in nebes. Svet in življenje postaneta brez Boga nesmisel.

ZIVITE PO VERI

Drugo, kar vam hočemo toplo priporočiti, dragi verniki, je tole: **živite** po svoji veri in ne dopustite, da bi vas strasti zapeljale na kriva pota, da bi vam lažnivi, prazni sijaj sveta zaslepil oči in srce, da bi iz strahu pred ljudmi postali strahopetci in odpadniki, ki bi celo zoper glas svoje vesti, zoper pričevanje resnice in zoper svoje resnično prepričanje hodili po poti brezverstva, grešnega oboževanja telesa in užitka, hodili po poti zanemarjanja krščanskih zapovedi in dolžnosti, po široki poti, ki drži v večno pogubljenje.

Ne tako, dragi bratje in sestre, ne tako! Trdno in junaško se držite svoje krščanske vere; vero izpovedujte tudi na zunaj, po njej dejansko živite in tako ostanite udje božje Cerkve, ki je po apostolovi besedi »svetišče živega Boga« (2 Kor 6,16) »steber in temelj resnice« (1 Tim 3,15), nebeško mesto izvoljenih, »naša mati« (Gal 4,26). O tem vam hočemo spregovoriti v svojem pismu preprosto in odkrito, praktično in kratko, kakor je tudi apostol govoril svojim prvim kristjancem.

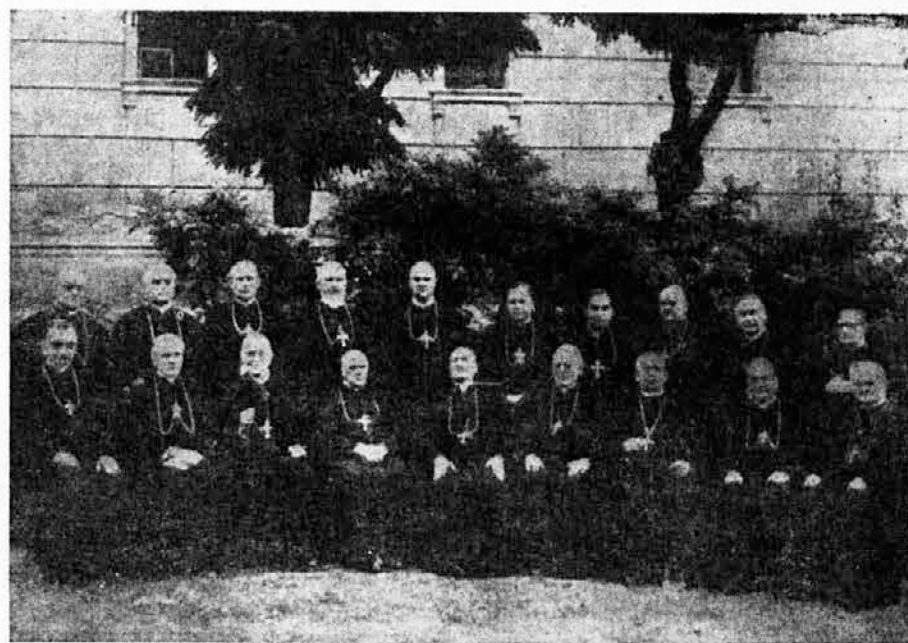
MOLITE

Dragi verniki, ljubite **molitev!** Molitev je moč krščanskega življenja, poroštvo

večnega zveličanja, najmočnejša obramba svete Cerkve. Goreče in pogosto molite! Vedno molite, kakor nam je Jezus naročil: »Treba je vedno moliti in se ne naveličati« (Lk 18,1). »Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo« (Mt 26,41). »Vse, karkoli boste v molitvi prosili z zaupanjem, boste prejeli« (Mt 21,22). »Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal« (Jan 16,23). Molite zasebno in skupno, vsa družina skupaj! Hiša, v kateri se bo opravljala skupna molitev, bo od Boga prejela obilen blagoslov, zakaj Jezus je rekel: »Kjer sta dva ali sedem zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi« (Mt 18,20). Molite za svoje osebne potrebe in za velike potrebe božjega kraljestva na zemlji: za duše, za spreobrnjenje grešnikov, za prstost in povišanje svete Cerkve! Molite pred Jezusom v cerkvi pred svetim Rešnjim Telesom! Radi prihajajte k cerkvenim pobožnostim in slovesnostim! Prihajajte v cerkev tudi čez dan, da pozdravite Jezusa v tabernaklju, da ga molite in se mu priporočite ter dobite njegov blagoslov. Čim bolj svet našega Jezusa taji in žali, s tem večjo vero in prisrčnostjo ga častimo in molimo! Tudi sveti rožni venec, to ponižno, pa močno molitev zvestih božjih otrok, radi molite!

Dragi verniki! Zavestno spolnajte svoje verske dolžnosti! Ob nedeljah in zapovedanih praznikih hodite k maši; to naj vam bo prijetna in velika dolžnost! Sveta maša je daritev našega odrešenja, vir vseh milosti in središče vsega krščanskega življenja. Pri maši prihaja Jezus na naše oltarje z vsemi milostmi svojega odrešenja.

Pobožno poslušajte božjo besedo! Radi hodite k spovedi! Pogosto pristopajte k obhajilu! V svetem obhajilu prejemo Jezusa, hrano svoje duše, »sveti kruh večnega življenja in kelih večnega zveličanja«. Naj ne bo med nami nikogar, ki bi vsaj za veliko noč ne prejel zakramentov sv. pokore in sv. obhajila! Kdor jih za veliko noč po svoji krivdi ne prejme, hudo greši, postane suha veja na živem, vedno rodovitnem deblu svete Cerkve. Kadar je kdo izmed vas hudo bolan, vedno kličite duhovnika! Najbolje, dokler ste še

Jugoslovanski škofje na skupni konferenci

doma. Pa tudi tedaj, kadar ste v bolnici. Do tega imate po božjem in državnem zakonu pravico. In Gospodov dan, to je nedeljo in vse druge krščanske praznike posvečujte! Noben pravi kristjan take dni ne bo prostovoljno opravljal težaškega dela in ga tudi ne sme. Ti dnevi so posvečeni duši, miru in počitku v Bogu. Tretja božja zapoved pravi: »Pomni, da Gospodov dan posvečuješ.«

CISTO ZIVITE

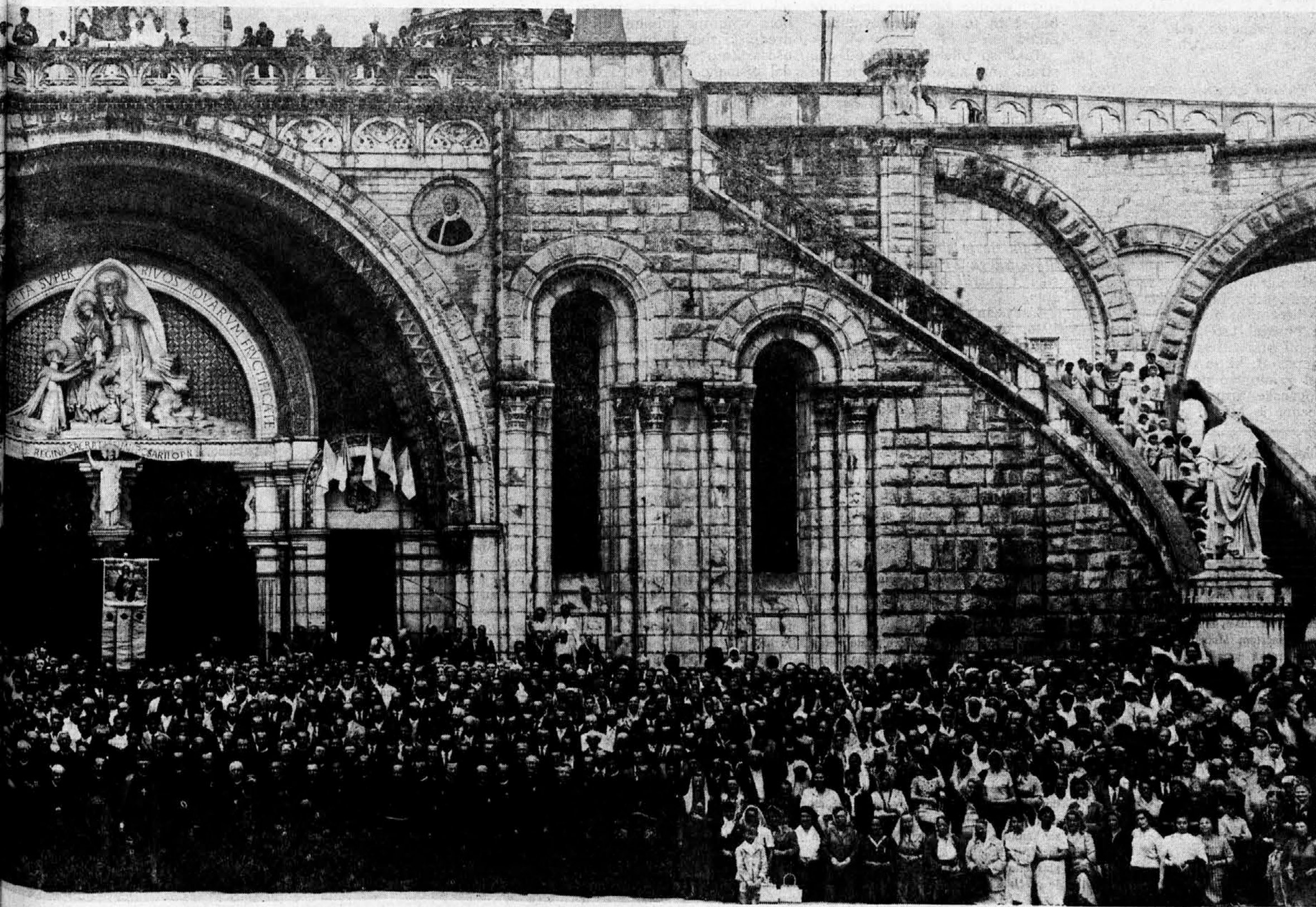
Dragi verniki! Posebej imejte v časti krščansko čistost in krščanski zakon! Naj Vaši sinovi in Vaše hčere v svoji mladosti žive čisto in v božjem strahu! Naj se ženijo in možje po predpisih svete Cerkve in z njenim blagoslovom! Naj sklepajo zakon le s poštenimi in v veri trdnimi sodrugami! Naši krščanski zakonci pa naj sveto drže medsebojno zakonsko zvestobo! In naj se z nečloveškimi, protinavnimi grehi ne ogibajo blagoslova otrok! In na razvezo ali prešuštvo ali priležništvo naj nikoli niti ne mislijo! Zakon je nam kristjanom svetinja, »velika skrivnost v Kristusu in Cerkvi« (Ef 5,32), kakor ga je imenoval apostol. Naj bo vse naše življenje pošteno in čisto! Nesramnosti in nečistim razuzdanosti in razvratnosti, suženjstvu polténosti in neurenemu telesnemu poželenju med božjimi otroki ne sme biti prostora! Kjer so se te grdobije ugnezdile, tam je krščanstvo umrlo. »Nikar se ne motite,« nam apostol vsem govori, »kdor seje v svoje meso, bo od mesa žel pogubljenje, kdor pa seje v duha, bo od duha žel večno življenje«

(Gal 6,8,9). V tej stvari se vedno zavedajmo svojega krščanskega dostojanstva! Daleč od nas bodi nespodobna moda, oboževanje nagote, razvratnost kopališč in plesišč, nenravna književnost, uživanje spolzkih filmskih predstav! Krščanske žene in krščanska dekleta, združite se vsega, kar žali krščansko sramežljivost in plemenito dostojanstvo krščanske žene! »Nesramnost pa in vsaka nečistost naj se,« po apostolovi besedi, »med vami niti ne imenuje, kakor se spodobi svetim« (Ef 5,3).

VZGAJAJTE SVOJE OTROKE

Dragi verniki! Vzgajajte svoje otroke z Bogom in za Boga! Bog bo njihove duše zahteval iz Vaših rok. Naj naši otroci vero in krščanstvo vsrkavajo že na materinih prsih! Ze izza mladih dni jih učite, da spoznavajo Boga in se ga bojé! Bodite jim prvi učitelji in blagovestniki vere! Brž ko znajo govoriti, jih učite molitve in jih izprašujte po Malem katekizmu! Vodite jih v cerkev, pošiljajte jih k verouku! To je Vaša sveta dolžnost! Nikar s svojo strahopetno brezbriznostjo svoje vere ne zatajite; ne kratite svojim otrokom resnice in njihovih duš ne ubijajte! Nadzirajte vedenje svojih sinov! Pazite na npravnost in poštenje svojih hčera! Svojim otrokom dajte v roke molitvenik in dobro katoliško knjigo! A Bog ne daj, da bi kdo izmed vas svojega otroka ne dal krstiti ali bi ga ne pustil k birmi in k prvemu svetemu obhajilu! To bi bil pravi odpad od Boga. S tem

(Nadaljevanje na 6. strani)

Od Slovenskega Primorca do Katoliškega glasa

(Nadaljevanje s 3. strani)

tednik, ki naj bi bil glasilo vseh slovenskih katoličanov v deželi, ki se še niso pustili zastrupiti s komunistično ideologijo o ropu, požigu in umoru, zapeljanim našim ljudem pa naj bi pomagal spet do vere in do dviga iz moralne pokvarjenosti, kamor ga je krvava vojna pahnila. — Ta korak nam je narekovala skrb za zveličanje duš našega ljudstva, nikakor pa ne skrb za naše življenje, saj je bilo v tistih letih nekaj navadnega umreti od zločinaškega strela.

Listu smo nakazali tudi smer: naj bo katoliški, naroden,

† č. g. ALFONZ BERBEC,
župnik v Sempetru pri Gorici, član
uredniškega odbora Slov. Primorca.
Umr. l. 1957.

objektiven, socialno pravičen, nadstrankarski in v polemiki dostojen.

Kako da so prav mene določili za odgovornega urednika, mi še zdaj ni jasno. Menda pač zato, ker sem bil že prileten mož 64-ih let, kanonik v stolnici, ki nisem bil zaposlen ne v šoli ne v kakem uradu in ker sem že v mladih letih precej deloval pri Novem Času. Kot discipliniran človek sem sprejel to breme nase in dne 29. avgusta 1945 je izšla v tiskarni Lukežič prva številka Slovenskega Primorca, zelo skromnega lističa na 4 straneh.

2.

Kakšne izkušnje imate iz dobe, ko ste bili pri uredništvu Slovenskega Primorca? Imeli ste pri listu tudi kaj moralnega zadoščenja?

Seveda sem mnogo izkusil, a že tudi mnogo pozabil. Bile so grenke izkušnje, a tudi tolažilnih ni manjkalo. Zavedati se je treba, da je list izhajal v zelo kočljivem času in tudi v kočljivem kraju.

Goriška dežela je bila po zasledbenih armadah razdeljena od severa proti jugu v dva dela, ki so jih takrat imenovali pas A, ki je obsegal vso Soško dolino in je bil pod zavezniško upravo — in pas B, ki je obsegal vzhodni del Primorske pod upravo jugoslovanske armade. Prehod med obema je bil od zaveznikov po-

polnoma neoviran, Jugoslovani pa so imeli tudi v pasu A še iz vojnih let res zelo dobro organizirane krajevne odbore (terence in kurije), ki so podtalno vodili ljudstvo. V Gorici pa smo imeli istočasno 2 lista, ofarski Soški tednik in našega Slovenskega Primorca, v Trstu pa je začel izhajati Primorski dnevnik.

Ker je bil naš list namenjen vsem Primorcem, smo ga z njegovimi smernicami vred priglasi tudi pri jugoslovanski vojni upravi.

Ljudstvo je pojav novega, od komunistov neodvisnega glasila z veseljem sprejelo. Že prvi mesec so začeli prihajati darovi in bodrilna pisma. Zaradi dragega tiska in začetnih težav uprave smo nekaj mesecev le s težavo krili stroške. — Moram pa naglasiti, da so vsi sotrudniki v mestu in na podeželju sodelovali popolnoma brez vsake nagrade, za kar so vse hvaležnosti vredni.

Že kmalu po prvih številkah so začeli prihajati glasovi, da list jugoslovanskim oblastem ni pogodu. V 6. št. z dne 4. oktobra ima list že prvi članek z naslovom: Zakaj me biješ?, ker so bili raznašalci lista dejansko napadeni. Ko smo pa v 7. listovi št. dne 11. oktobra 1945 ponatistili pastirsko pismo jugoslovanskih škofov, smo se docela zamerili — oblastem, ne pa ljudstvu. Začel se je ostrejši boj kot listu, morali smo znižati naklado od 4000 na 3500 tedenske izdaje, a ljudje so po prvem preplahu tem bolj kupovali list in dopisi so spet začeli od vseh strani bodriti uredništvo naj nadaljuje: ker nam je list všeč, ker prav uči itd. V splošnem je bil položaj tak, kakor ga opisuje pismo iz pasu B: večina ljudi je že spregledala, le mladina se ne zaveda in par drugih oseb, ki delajo grozo v občini. Bog daj prave svobode, da bi lahko naš Slovenski Primorac obiskal vsako hišo brez strahu.

Na uredništvu pa je prišlo tudi pičlo število nasprotnih glasov, med njimi svetuje eno izmed njih: ukinite list, čim prej, tem bolje! in to od sobratov-duhovnikov.

Take so bile izkušnje od ene strani, moralno zadoščenje od druge. Uredniški odbor se zaradi hvale ni prevzel, niti ni izgubil poguma vsled nasprotovanja. Jaz sem bil uverjen, da je bolezen sicer huda, a da ni neozdravljiva. V tisti dobi je še prevladovala strast, treba je daljše dobe, da zavlada zopet pamet.

3.

Kako je prišlo do tega, da ste Slovenskega Primorca ukinili in ste Vi pustili odgovorno uredništvo?

List sem urejeval še vse leto 1946, ko se je o razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo razpravljalo in je mednarodna razmejitvena komisija hodila po deželi; tudi v letu 1947 sem nosil še do maja to breme. Zakaj in kako sem ga

Pozorno sem ga opazoval. Videl sem, kako se mu je naguban obraz razlezel v blažen smehljaj. Potem me je izpod naočnikov pogledal in dejal:

»Hvala Bogu, da sem še ućakal, da bo v mojo hišo spet prihajal katoliški časopis. Ivan, vzemi pismo in pero...« Videl je, da se obotavljam, pa je skoro zavpil name: »Boš ubogal! Kaj sem rekel?»

Seveda sem ga ubogal, z vzdihom vzel pisemski papir in pero in začel pisati, kar mi je ded narekoval:

»Velepoštovano uredništvo Katoliškega glasa! Jaz, podpisani Jakob Sedmak, lepo prosim, da bi mi pošiljali Vaš cenjeni list Katoliški glas.«

Srečno sem pismo skončal in ga drugo jutro oddal, še predno sem šel v šolo. In tako je prihajal Katoliški glas v našo hišo teden za tednom in vsakrat je bil za deda praznik. Že na pragu je čakal pismo in, ko mu je izročil časopis, je zadovoljno zabundal, sedel v naslonjač ob peči, če je bila zima, ali pa na klop za kamnito mizo na dvorišču v poletnih mesecih. Nataknil si je očala in začel na glas čitati. Vse, od prve do zadnje črke je prečital in midva z mamom sva ga mo-

ZORA PIŠČANČEVA:

Usodna položnica

Pred desetimi leti je bilo. Z mamom sva stanovala takrat pri dedu, ki naju je po očetovi smrti vzel k sebi. Mama je pomagala na kmetiji, jaz pa sem hodil v šolo. Ko sem dokončal ljudsko, je ded hotel, da grem v mesto na meščansko. Nič kaj navdušen nisem bil nad tem njegovim načrtom. Mnogo bolj mi je bila pri srcu kraška gmajna in njene tisočere skrivnosti. A ded je bil neizprosna, tako je rekel in tako je bilo. Mama me je vpisala na slovensko meščansko šolo v Trstu. Bilo je menda kmalu po božiču, ko je v Gorici izšel Katoliški glas. Slučajno sem ga dobil od svojega sošolca in ga prinesel domov. Raztegnil sem ga po mizi in ga z zanimanjem opazoval. Ded, ki je v naslonjaču ob peči dremal, se je takrat zbudil in, ko je zagledal po mizi raztegnjen časopis, se je dvignil in z namušeni obrvmi prišel do mene:

»Kaj si spet prinesel domov, mulc nemarni? Nataknil si je očala in začel brati.

polnoma neoviran, Jugoslovani pa so imeli tudi v pasu A še iz vojnih let res zelo dobro organizirane krajevne odbore (terence in kurije), ki so podtalno vodili ljudstvo. V Gorici pa smo imeli istočasno 2 lista, ofarski Soški tednik in našega Slovenskega Primorca, v Trstu pa je začel izhajati Primorski dnevnik.

Skupno pastirsko pismo jugoslovanskih škofov

(Nadaljevanje s 5. strani)

bi izvali božje preklestvo nase in na svoj narod. Veste, kaj je o tem rekel Jezus? Rekel je: »Kdor bo mene zatajil pred ljudmi, njega bom tudi jaz zatajil pred Očetom, ki je v nebesih« (Mt 5, 16).

VARUJTE SE SLABEGA

Dragi verniki! Do vsakogar bodite pravični, plemeniti in dobri! Do ubogih in siromakov, pa naj bo kdorkoli, bodite usmiljeni! Ljubite se in drug na drugega pazite kakor pravi bratje v Bogu in v Jezusu! Krščanstvo je vera velike, splošne ljubezni! V ljubezni je vsa njegova moč. Ljubezen je krepost in Gospodova zapoved. In varujte se tistih naših nesrečnih narodnih grehov, ki vsak dan kličejo božjo kazen in božjo jezo nad nas; taki grehi so: pijančevanja, kletev in preklinjanje. Posebno se varujte tistega najhujšega in najstrašnejšega preklinjanja: bogokletja! Bodite vsem vzvišen zgled v poštenosti, resnicoljubnosti, značajnosti in v vsem dobrem! Potem bomo, kakor apostol lepo pravi: »vonj Kristusov za Boga med onimi, ki se zveličujejo, in med onimi, ki se pogublajo« (2 Kor 2, 16). »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5, 16).

PRENASAJTE SVOJ KRIZ

Dragi verniki! Potrpečljivo nosite svoj življenjski križ, svoje težave in svoje trpljenje! V težavah nikar ne godrnjajte zoper ljubega Boga! Objemite sveti križ

odložil, imam pa v svojem zasebnem dnevniku jasno popisano in ga tu kar prepisem:

»10. maj 1947. — Predvčerajšnjim sem pri običajni petkovi seji za Slovenskega Primorca odložil odgovornega urednika. Razlog: bliža se italijanski prevzem oblasti v Gorici in že v začetku smo bili z uredniškim zborom tako dogovorjeni, da bom to mesto zavzel, le, dokler bodo tu Zavezniki. Z novimi oblastmi se ne maram križati. — Pa še drug vzrok je: dne 1. februarja letos so mi kanoniki naprtili upravo premoženja stolne cerkve. Že 3 mesece sem prosil uredniški odbor, naj me odveže dela pri časniku, ker obojega ne morem, saj bom v juniju dopolnil 66 let. A uredniški zbor je bil gluha na vsa ušesa. Zato sem predvčerajšnjim dal pismeno odpoved. Preko nje niso več mogli in po daljših debatah je bil za novega urednika imenovan preč. msgr. dr. Mirko Brumat. Tako se bom vsaj malo oddahnil; zadnje mesece nisem imel hipec časa zase.«

S tem je povedano, kar ste me vprašali. Le da je zmotno Vaše vprašanje, da sem ukinil list. Le oddal sem ga v druge spretnejše roke, saj od 15. septembra 1947 dalje nisem imel več državljanstva in sem s tem izgubil pravico voditi kak list v Italiji. — Za menoj je list urejeval gori imenovani gospod, a pod psevdonimom Bonaventura Mahnič. Ko se je osnoval Katoliški glas je nastopil č. g. Stanko Stanič, tedaj semeniški ekonom in pozneje šandreski župnik.

ra la poslušati. Mene je malo zanimala politika, pa tudi druge stvari, ki so bile v listu. Vse je bilo prereno zame, še posebno, če so izza vogala škilili moji prijatelji in me vabili na gmajno.

Tako je bilo vse poletje do prve jeseni in zgodnje zime. Potem je prišel tisti usodni dan, ko je ded raztegnil časopis in našel notri rožnato položnico. Vzel jo je v roke in si jo natančno ogledal od vseh strani. Še na časopis je pozabil. »Ti mulc, pridi sem!« me je poklical. »Ali veš, kaj je to?«

Odskimal sem, še nikdar nisem videl kaj podobnega.

»Vidiš, to bomo sedaj izpolnili in jutri po šoli jo boš oddal na tržaški pošti. Tako bo bolj gotovo.«

To je bilo mnogo hujše kot pa pisati pismo. Dobil sem od deda dve klofuti, a končno je bilo tudi to delo srečno opravljeno. Drugo jutro mi je ded dal denar, 660 lir, in jaz sem jo mahnil proti mestu kakor vsako jutro. Že v avtobusu sem svojim sošolcem pokazal položnico in denar. Moral sem se namreč pred njimi pohvaliti. O, da bi se ne nikdar!

Pepčku so se oči zasvetile, potem je

in se vdajate v božjo voljo! »Ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti« (Mt 26, 39). »Zgodilo se tvoja volja!« (Mt 26, 42). Svoj križ združite z Jezusovim križem in ga Bogu darujte v pokoro in zadoščenje za svoje grehe in za grehe drugih! Bog se nas najrajši usmili, če mu prinesemo žrtev. V nebesa pa pridemo samo po poti svetega križa. To je božja pot, to je Jezusova pot, ki vodi v življenje. Tudi mi moramo umreti na križu trpljenja, da bomo potem z Jezusom vstali v večno srečno življenje. Naš dan pride. Gori v nebesih bo Bog obrisal solze z naših obrazov. Naj tudi nas tolaži apostolova beseda, s katero je tolažil prvo Cerkev: »Če le z njim trpimo, bomo z njim tudi poveljani. Mišlim namreč, da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s slavo, ki se bo razodela nad nami« (Rimlj 8, 17, 18).

DUHOVNIKE SPOSTUJTE

Dragi verniki! Spoštujte in ljubite svoje duhovnike! Niso vsi svetniki, toda vsi vam prinašajo in oznanjajo Boga in njegovo pravico. Nihče vas od oltarja ne bo navajal k slabemu: ne more, tega mu ne dovoljuje Gospodovo veselo oznanilo, ki ga oznanja. Blagor nam, dokler imamo v svoji sredi oltar in duhovnika! Po duhovnikovih ustih nam Bog govori; po duhovnikovih rokah k nam prihaja odrešenje, milost, blagoslov in zveličanje. Svoje duhovnike poslušajte! Njihovo dobro ime branite! Storite vse, da tudi svojim otrokom in svojim potomcem zagotovite blagoslov duhovnika in oltarja! Svoje otroke pošiljajte v semenišča; v njihovih srcih že od mladih let budite željo po vzvišenem duhovniškem poklicu; te svoje prihodnje duhovnike vzgajajte v duhu pobožnosti in v božjem strahu; kar le morete, storite za vzdrževanje in razcvet semenišč in našega duhovniškega naraščanja!

BODITE APOSTOLI

Dragi verniki! Bodite apostoli krščanske resnice, v svetu okoli sebe, med svojimi sorodniki, prijatelji, sosedi in znanci! Vsa krščanska vernik je po nauku svete Cerkve že pri sveti birmi postal vojak z božjo resnico, poklican, da širi božje kraljestvo in sodeluje pri apostolskem poslanstvu Cerkve, saj je deležen Kristusovega kraljevskega in božjega duhovništva. »Vi ste pa izvoljen rod, kraljevo duhovstvo, svet narod« (1 Pet 2, 9) je vse kristjane, tudi neduhovnike imenoval prvi apostol in prvi papež sv. Peter. Tako vas danes tudi mi imenujemo: Posvečenih duhovnikov je malo, potrebe

Cerkve in duš pa večje kakor kadarkoli. Zato, bratje, pomagajte nam, nam škofom in duhovnikom, da grešnike sprebrnemo, da pravične obvarujemo, da dš rešimo in k Bogu privedemo! To dbe lajte, bratje, z molitvijo in dobrim zgledom, pa tudi z besedo in svetom, s pokorom in opomini, pa tudi z deli! Kjerko vidiš, da drugega moreš pridobiti za dbro, ga privedi v cerkev, ga pridobi, da spolni svojo krščansko dolžnost: stor to; kamor koli te Cerkev pokliče n pomoč, se odzovi pripravljen in veliko dušno! Veliko, bratje, je plačilo apostola: »Najbolj božje od vseh, božjih del pri reševanju duš z Bogom sodelovati« (Dionizij Areopagit).

POMAGAJTE CERKVI

Dragi verniki! Bodite velikodušni in širokosrčni, če je treba cerkvi z denarjem ali materialno pomagati! Danes svedrta Cerkev živi samo od darežljivosti svojih vernikov, samo od njihovih vdovih, ubožnih darov. Toliko ima, kolikorot ji dajete. Naši škofje, naši duhovniki v naše cerkve, naša semenišča in naši samostani žive samo od vaše ljubezni. Ljubite do Cerkve darežljivi, dragi verniki! Od svojih ust si odtirajte za potrebo božjega kraljestva! Tudi to je krščansko apostolsko delo, veliko in svetlo. Tvoja miloščina in tvoja plemenitost b zate pri Bogu prosila, Bog ti jo bo povrnil s srečno smrtjo in večnim življenjem!

NAD NAMI JE BOŽJA PREVIDNOST

Dragi verniki! Verujte, trdno verujte v moč svetega križa in v božjo previdnost, ki nikoli ne spi. »Ne zadremlje in ne zaspi, kateri varuje Izraela« (Ps 120, 4). Bodite neustrašeni in »trdni v veri« (1 Pet 5, 9), kadar gre za pravice Cerkve in krščanske dolžnosti! Svojo vero izpovedujte brez prenapetosti in brez mrznje, brez tesnosrčnosti in strasti, vendar dostojanstveno in ponosno. Dajte vedno »cesarju, kar je cesarjevega«, pa tudi »Bogu, kar je božjega« (Mt 22, 21).

H koncu, dragi verniki: Bodite pravi kristjani, bodite celi kristjani, bodite kristjani v dejanju! »Pričakujte razodetje Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki vas bo tudi utrdil do konca, da boste brez graje ob dnevu Gospoda našega Kristusa« (1 Kor 1, 7, 8). Pričakujte Jezusa z vero in vsem svojim življenjem! Te daj boste na zemlji uživali »božji mir, ki vsak um presega« (Fil 4, 7), v nebesih pa nekoč zagledali obraz živega in pravega Boga in vso njegovo večno in neizmerno slavo.

Naj vas blagoslovi vsemogočni Bog Oče in Sin in Sveti Duh. Amen!

V Zagrebu, 22. oktobra 1958.

Jugoslovanski nadškofje in škofje

Bazoviška dekleta pojejo

skoro brezbrizno rekel:

»Ali veste, da je včeraj prispel v mesto cirkus Krone? Strašno veliko zveri ima.« »Res?« sem odgovoril in skoro zabele me je okrog srca, sam nisem vedel zakaj. Tisto jutro sem bil v šoli zelo raztresen. Mislim sem na zveri v cirkusu, na Pepčka in na rožnato položnico, najbolj pa še na tistih 660 lir, ki sem jih tiščal v žepu.

Po šoli so me sošolci kar obkolili. Imeli smo vedno eno uro časa do odhoda korriere v našo vas in tista ura nam je postala usodna. Potepali smo se po mestu, pa čeravno mi je mama strogo zabičala, naj grem naravnost na postajo in tam počakam.

»Veš, Ivan, navsezadnje bi nam lahko posodil denar, da bi šli v cirkus, jutri ti ga vrnem, pa še ti pojdi z nami,« me je velikodušno povabil.

»Deda se bojim, kaj če zve?«

»Norec, kdo hočeš, da mu pove, nemara ti?«

»Ne bodi no tak strahopetec, en dan prej, en dan pozneje, saj je vseeno,« je začel tudi Sergij prigovarjati.

»In končno do Montebella ni daleč, le

pojdim, pa hitro, drugače nam korriere uteče.«

In smo šli.

»Daj meni denar!« je gospodovalno ukazal Pepček. Ubogal sem in mu ga izročil. Plačal je pri blagajni in vseh pet stotakov nas porinili skozi platneni šotor v veliki prostori prostor z nešteti kletkami. Nikar kaj prijetno mi ni bilo pri srcu, ko sem ogledoval zveri za železnimi pregradami. Zdelo se mi je, da me gledajo zlovesno in očitačo, prav kakor ded doma, ko mi kakšno zagodem.

Pepču je ostalo v žepu še 200 lir.

»Veste kaj!« je dejal, kakor da bi bil denar izrecno njegova last. »Kostanjev kupimo, saj lačni smo dovolj.«

Vsi so s tem soglašali, jaz pa sem molčal. Ko pa so tudi meni ponudili kostanjev, lep in dišečih, in ko sem jih začel čutil vse tople v svojih rokah, sem se Pepčku zahvalil, kakor da mi je izkazal veliko milost.

Prvo stvar, ko sem prišel domov, me je ded vprašal:

»Si oddal položnico?«

Zardel sem in zajecjal: »Da!«

Laž se mi je odlepila od jezika prav

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE 1959

Profesor dr. Ivan Tul umrl

Buenos Aires, Str. 288)

Kritično obravnavanje slovenskih vprašanj je vesel znak, ki kaže, da je zanimanje še vedno živo in plodno, da slovenščina pišoča občina v diaspori nikakor ni tako malodušna, da bi rekla: »Konec naj tega ubadanja, saj vse nič ne poga. Svet gre svojo pot mimo nas in zmere so močnejše od nas.« Kdor bi tako mislil, ta je že zapadel neaktivnosti se vdal v usodo, ki se mu zdi neizogibna.

Skupina kulturnih ustvarjalcev v Argentini sodim, da nikoli ne bo vrgla interesa v grmovje. Pesimizem, če so ga kdaj srečali, je šel mimo njih. Delajo vedro in z zaupanjem v bodočnost, čeprav ta morda ne kaže v svetli luči. Zelo življen sad te pozitivne usmerjenosti naroti življenju in slovenski bodočnosti vsakoletni koledar Svob. Slovenije.

Letos je prišel že enajsti. Obsega nekaj manj kot 300 strani velikega formata; gradiva ima veliko, za vsakega balca nekaj.

Na prvem mestu so razprave in dokumenti. J.A. je v članku »Od petletke petletke« strokovno in brez strasti analiziral planiranje gospodarstva v Ju-

goslaviji od nastopa sedanjega režima dalje. Zaključil je, da je vse planiranje kljub vidnim uspehom in napredovanju le zidanje na pesek, ker manjka zasebna gospodarska podjetnost. Jože Košiček piše o borbi za Koroško l. 1919, R.J. pa o borbi za Maribor in severno mejo 1918. Kot verjetno prvi Slovenec, ki je stopil na južno obtečajno ozemlje, opisuje Dinco Bertonec, znamenit planinec, ki je plezal tudi že po Himalajskem pogorju, svoje doživljaje kot član argentinske odprave za preiskovanje antarktičnega ledu in njegovega postanka. Načelnega značaja je Ahčinov članek o krščanski demokraciji kot avtonomni organizaciji. Prav tako bogat z načelnimi mislimi je Kajtičmarov prispevek o velikem vzgojitelju posameznikov in narodov F.W. Foesterju, tej svetli etični osebnosti, ki je za svoje pošteno prepričanje moral pretrpeti mnogo preganjanja. Dunajski kardinal Innitzer mu je pisal: »Vaše ideje bi se morale po zvočnikih povsod razširati.« Morda najtesnejši prispevek pa je napisal I.D. o razmerju med Krekom in Sušteršičem. I.D. je, sklepajoč po uvodnih besedah, eden najboljših poznavalcev Krekovega življenja in dela. K pisanju ga je sedaj pripravila knjiga

»Pregled novodobnega slovenskega katoliškega gibanja«, ki je izšla v dveh zvezkih (1956 in 1958). Pisec te knjige je našel nekaj vprašanj iz časa neposredno pred prvo svetovno vojno, in sicer s prozornim namenom, da rehabilitira dr. Sušteršiča kot politika in voditelja. Pri tem je zgrešil pot. Usodne politične napake dr. Sušteršiča je skušal zakriti z osebnimi grehi in napakami dr. Kreka in prijateljev. Da je nasproti političnim napakam dr. Sušteršiča postavil politične napake dr. Kreka in tovarišev, bi bila zadeva razumljiva in opravičljiva. I.D. je s svojo razpravo sedaj to vprašanje spet porinil na pravi tir. Iz razprave zvezmo tudi sicer marsikaj zanimivega. Menda je tukaj prvič objavljeno, da sta se pokidrijski katehet Fr. Ozvald in košanski župnik Anton Abram l. 1921 sestala v Padovi z dr. Sušteršičem. — Sledita nekrologa dveh odličnih profesorjev z ljubljanske univerze, ki sta umrla v preteklem letu. Geržinič piše o prof. Rajku Nahtigalu, enem zadnjih očakov slavistike, ki je še imel pregled čez vse področje slavistike. Dr. Ignacij Lenček pa krajše poročila o prof. Fr. Lukmanu, sijajnem strokovnjaku za literaturo cerkvenih očetov.

Dobra tretjina koledarja je posvečena prozi in pesmi za velike in male. Tu je najmočnejša enodejanka »Po utripih srca« (drama o slovenskem beguncu), vzeta iz vroče sedanjosti. Avtor Ivan Dolenc, ki je zapustil domovino šele l. 1956, kaže lep talent. Drama ima natančen izraz in napeto dejanje. Vombegarjeva črtica »Sejem bil je živ« je kmečka idila iz preteklih časov, napisana z jurčičevsko tehniko. Mlinarjevega Jančeta »Očetov greh« je pa varianta Kersnikove povesti z istim naslovom. Vmes je nekaj drobnejših črtic. Natančnejši odsev sedanjega časa so pesmi, katere so prispevali Vladimir Kos z Japonskega, Hotimir, Stanko Janežič, ki je zložil strahotno vizionarne »Temnice«, in Slavko Srebrnič, kateremu gre za skrbljena misel v prihodnost, ko sliši jok novorojenčkov:

Ko preudarjam vaše prve utripe in
v oči zrem, komaj prebujene,
in ko gledam vaše nežne ude, mislim:
ali boste cvet na trati,
ali boste svetlo kamenje na morskem
bregu,
ali boste mračni stebri in oboki nad
prepadi —
ali boste državljani boljšega sveta, kot
so očetje,
ali boste v miru zidali domove in ži-
veli v čase nove —
ali vas atomske, hidrogenske kmalu
upepelijo
in vam Sputniki, Vanguardi v besnem
krogu smrtno pesem zabučijo.

Na koncu je še kakih trideset daljših in krajših člankov. O ognjeni zemlji piše Anton Rant, o trpljenju in zmagi slovenskih usmiljenk v Santiagu v Čilu poroča s. Bronislava, o Slovincih v Kanadi K. Wolbang. Več člankov je posvečenih krščanski demokraciji v Evropi in Ameriki. Koledar se je spomnil raznih pomembnih Slovencev, ki so v preteklem letu v tujini končali pot svojega življenja. Zdravko Novak pa verno beleži knjižno delo slovenske politične emigracije.

Iz bežno nakazanega je jasno viden pomen tega zbornika, ki je dokument o ciljih in delu Slovencev po svetu.

a. k.

Dne 26. januarja je v Gorici za vedno utihnilo srce pobožnega in asketskega duhovnika, dolgoletnega bogoslovnega učitelja primorskih duhovnikov iz treh škofij, neutrudnega spovednika, večletnega duhovnega vzgojitelja bogoslovcev, pobožnega pisca molitvenikov in poljudno nabožnih knjig, gorečega misijonarja, pesnika in globoko prepričanega narodnjaka. To je bil rajni profesor dr. Ivan Tul.

Rodil se je v kraju Mačkovijske pri Trstu (nekdanja župnija Osp) leta 1877. Srednje šole je študiral v Trstu na nemški gimnaziji kot gojenec takratnega tržaškega škofijskega konvikta. Bogoslovne študije je dovršil v goriškem Centralnem semenišču. V gimnaziji in v bogoslovju sta bila poleg drugih njegovih sošolca tudi monsignor dr. Jakob Ukmar z Opčin pri Trstu ter sedanji beograjski nadškof dr. Josip Ujčić iz Istre. Vsi trije so se odlikovali ne le po čednostih, ampak tudi po talentih, tako da so jih že v mladosti imenovali »tria lumina« (tri luči). Po novi maši je bil le malo časa v farnem dušnem pastirstvu, kajti kmalu so ga zaposlili pri tržaški kuriji. V tej službi je pobilje spoznal žalostno zadevo skupnega odpadla ricmanjske duhovnije in zaradi tedanje liberalne polemike, ki je zlorabljala ricmanjski slučaj za propagando proti katolicizmu, je takrat napisal dokumentarno brošuro. V njej je prikazal resnično podobo ricmanjskega odpadla ter podobo glavnega krivca doktorja Požarja.

Zraven vestne zaposlenosti je marljivo študiral za rigorozne in bil na dunajski teološki fakulteti promoviran za doktorja bogoslovnih ved. Specializiral se je v moralni teologiji ter postal za doktorjem Ujčićem, ki je odšel na Dunaj, profesor moralke na goriškem Centralnem semenišču. Po prvi svetovni vojni je mnogo let zraven profesure bil tudi duhovni vodja (špiritual) za bogoslovce. Le na fašistični pritisk je moral l. 1934 odložit duhovno vodstvo. Ob tej priliki je doživel tudi marsikako krivično ponižanje. Obdržal je še profesuro, a le s težavo si je našel izven semenišča stanovanje. Po dolgih težavah je našel zavetje pri Usmiljenih bratih v njihovem zavetišču za onemogle. Tu je dočakal upoko- jitev kot profesor in ostal po smrti duhovnika Juga dušni pastir bolnikom. Malce pred zlatomašnjim jubilejem ga je artrid priklenil na bolniško posteljo in z zgledno vdanostjo je skoraj deset let telesno usihal za ta svet in v molitvi zorel za večni dom.

Za svoje življenjsko delo kot profesor ni imel pravičnega gmotnega povračila, šele v pozni starosti, priklenjen že na posteljo, je dočakal tudi gmotno priznanje za svojo tridesetletno profesorsko službo. Bil je profesor, toda nič profesorskega ni bilo na njem. Ogromno goriških vernikov ga pozna bolj kot neutrudnega, tihega, milega in dobrega spovednika pri Svetem Ignaciju; duhovniki, ki jih je bil kot špiritual vzgajal, ga poznajo bolj kot asketskega molivca in govornika duhovnih premišljevanj, ki si vse zime nikdar ni pustil zakuriti v svoji sobi goriškega semenišča; širna Istra pa ga pozna kot gorečega misijonarja, ki si je vsake počitnice oprtal črni nahrbtnik na pleča, odjadral v Gorici na vlak ter potem peš prisopihal po istrskih klancih pridigat tridnevne, misijone, duhovne obnove, spovedovat in

maševati, kjerkoli je bila potreba, kamorkoli mu je bila pot odprta. Marsikaka duša je prejela v morda še prejema duhovno hrano iz knjig, ki je na njih napisano samo to, da jih je spisal »duhovnik tržaške škofije«. To so bile splošno nabožne knjige, šmarnična branja, molitveniki, pa tudi duhovne pesmi. Vsem tistim knjigam in spisom je bil avtor — rajni profesor Tul. Deloval je z besedo in s peresom, ostal izredno skromen in ponižen. Njegovo delo je bilo skoraj nevidno neslišno, bilo pa je bogato, obširno in spremljala ga je velika, pa otroška pobožnost. Ni iskal niti časti niti priznanja, njegovi spisi in pridige ne poznajo visokega bleśa in znanstvene izbranosti, pač pa iz njih veje otroška ljubezen do Boga in izredna skrb za zveličanje duš.

Po svojem značaju in spokornosti je bil kot nalašč ustvarjen tudi za bolniškega kurata. Vsa leta svojega bivanja pri Usmiljenih bratih do ohromelosti je imel ob nedeljah italijansko in slovensko pridigo za bolnike in onemogle. Bolniške kapele ni mogel pustiti prazne. Ko ni bilo nobenega drugega molivca v njej, si ob najbolj nenavadnih urah v njej našel profesorja Tula, največkrat pred postajami križevega pota. Ko je ohromel, mu je ostal le še brevir. Pa je rekel: »Zdaj, ko ga imam čas tako počasi moliti, najdem v vsakem verz u psalmov kaj zase, kakor da je vsak verz posebej prav zame napisan.«

Kot moralist jasnih načel je bistro videl krivice, ki so se godile Slovincem pod fašizmom — in kot značajan mož je do svoje smrti neomahljivo obsojal vse raznarodovalne poskuse in vsako prikršćavanje narodnih pravic, čeprav je znal biti kot semeniški špiritual objektivno do vseh bogoslovcev — bodisi do Hrvatov iz Istre, do Italijanov in Furlanov kakor do Slovencev. Z blago in toplo besedo je prepričeval italijanske bogoslovce, da bi se učili slovenščine, ki jo je on razlagal, kakor je bilo svoj čas predvideno v semeniških statutih.

Kakor sveča je tiho gorel, kakor sveča tiho ugasnil. Njegove čednosti in molitve nam ostanejo za zgled po njegovi smrti, a sam Bog ve, koliko blagoslova je našemu ljudstvu njegovo srce izprosilo v njegovem življenju.

S.A.Z.

† MARICA PODGORNIK
Upravnica Slov. Primorca in
Kat. glasa. — Umrla l. 1956.

Ko smo v Gorici ustanovili prvi slovenski katoliški tednik, nam je zvesto stal ob strani nadškof msgr. Karel Margotti. Tudi pozneje je kot višji dušni pastir zasledoval rast in delo Slovenskega Primorca, Katoliškega glasa, Mlade setve, Pastirčka. Ko je prišla nova razmejitev, je osnoval dve samostojni slovenski dekaniji, štandrežsko in devinsko-nabrežinsko. Leta 1950. je pa začel bolehati. Spremljal je Goričane v Rim za sveto leto, potem je legel. Zadnjega julija 1951 je Bog poklical svojega služabnika nadškofa Karla Margottija. Ob 10-letnici KG naj gre hvaležen spomin tudi njemu.

kakor tista ogabna kača, ki sem jo malo prej videl v cirkusu.

Ded me je sumljivo pogledal izpod čela.

»Kje imaš recept, kaj sem?«

»Sveta nebesa, kaj pa je to? V hipu sem uobledele kot stena in sam ne vem kaj sem začel jecljati.

»Mulo, ti lažeš!« je takrat zarenčal ded. Nih stopil prav tik mene. Nisem imel mo- eni, da bi zbežal, tudi ne, da bi povedal po- gled. Dedove oči so bile strašne, še stra- nejše kot oči levov in tigrov in jaz sem moral gledati vanje.

»Povej, kaj si naredil z denarjem in s položnico! Bo kaj ali ne bo?«

»Pozabil sem jo oddati, glejte tukaj je.« Sem še dalje lagal in potegnil iz torbe po- ložnico.

»A tako, sedaj ni več uporabna, ko je današnji datum na njej, ti seme malo- pridno!« In prismoil mi je zausnico, da sem se kar opotekel.

»Vrni denar!« je tedaj kot strela z ja- snega udarilo vame.

»Saj... saj... ga nimam...!« sem se spu- stil v jok, da bi se še kamnu smilil. Dedu pa se nisem.

»Kam si ga dal, povej!« je vpil ded in me stresal za ušesa.

Nisem mogel ne znal več lagati.

»S sošolci smo šli gledat zveri v cirkus Krone!« sem povedal in kar odleglo mi je, pa čeravno sem vedel, kaj me čaka.

Ded pa je ostal miren. Ni dvignil roke, ni se premaknil, da bi šel po šibo v kotu. Samo pomenljivo me je pogledal in dejal:

»Dam ti časa do božiča, da mi vrneš denar. Dobi ga, kjer hočeš. Le to glej, da po poštini poti. Si me razumeš?«

O še kako, če sem ga razumel. Sedaj sem dobro vedel, da mi sošolci ne bodo vrnil denarja in da si ga bom moral le sam prislužiti.

»Pa mami nič ne povej, preveč bi bila žalostna, da ima takega malopridneža za sina.« To me je bolj zabolelo kot pa vse dedove klofute, kar sem jih kdaj dobil. Sel sem v svojo sobo in se bridko zjokal.

Drugo jutro sem na poti v šolo sošolce vprašal po denarju. Zasmucali so se mi in me zaničljivo pogledali:

»Saj nismo neumni, da bi jih še mi dobili doma, zakaj pa si tako trapast, da daš denar od sebe?« je za vse odgovoril Pepček.

Vedel sem dovolj. Do božiča je komaj še dober mesec, le kje naj dobim denar? Se nikdar nisem bil v šoli tako raztresen

kakor tisto jutro. Profesor me je dvakrat opozoril. Po končanem pouku nisem maral s sošolci po mestu. Sel sem naravnost proti postaji. Ko sem šel mimo kostanjarja, sem se nehote ustavil. Kostanjar me je opazil in me nekaj časa presunljivo gledal. Kaj, mar tudi on že ve, kakšen nepridiprav sem? sem pomislil. Poklical me je k sebi. »Čuj, imaš pol ure časa? Rad bi šel pokosit, dotlej bi pa ti pazil na kostanje, in če kdo pride, mu jih prodaš po deset za eno liro.«

Najraje bi ga objel.

»Seveda imam čas, pa še več kot pol ure, prav rad vam ustrežem.«

»Zdiš se mi pameten in pošten, saj ne bo zastoj!«

Hvaležno sem ga pogledal, kakor da je po njegovih besedah izpregovoril sam Bog.

Možakar je odšel in ostal sem sam. Nerodno mi je bilo, ko so prihajali mimo znani ljudje in me začudeno opazovali.

»Ei, mulo, cos' te fa qua?« me je sumljivo vprašala postavna ženska in me pogledala s svojimi sršenastimi očmi. Kolikor sem znal italijanščine, sem ji komaj dopovedal, za kaj gre.

»A così, bon fio, bon fio!« me je pohvalila in še kostanje kupila.

Kostanjar se je vrnil, še predno so prišli moji sošolci.

»Pa jutri še pridi!« mi je rekel in mi stisnil v roko deset lir, prvih deset lir, ki sem jih zaslužil v življenju. Zdelo se mi je, da nosim v roki zaklad.

Tako je bilo vse dni do božičnih počitnic. Zaslužil sem že precej. Moji sošolci so sicer izvohali, kaj delam tisti čas, ko se oni potepajo po mestu, a vest jih je vseeno toliko pekla, da so obzirno molčali.

Zadnji dan šole, pred božičnimi počitnicami, so bili moji sošolci vsi razigrani in veseli. Meni pa je bilo malo do veselja.

Dolg me je težil, kot da bi na meni ležala svinčena gora. Manjkalo mi je še šestdeset lir. Kaj naj naredim? Danes jih bom zaslužil morda več, ko bom prej končal šolo, a vseeno ne bo dovolj. Na razigrana voščila sošolcev sem le klavirno odgovarjal in odtaival na postajo.

»Danes si pa prej pridel!« me je pozdravil kostanjar. »Ravno prav, moram še po opravkih, predno grem domov.«

Tisti dan sem prodal več kostanja kot navadno in možakar je bil zadovoljen. Dal mi je dvajset lir, a ko je videl moj žalostni obraz, se je začudil:

»Ali nisi zadovoljen?«

»Seveda sem, hvala, toda dedu ne bom mogel vrniti vsega dolga!« Nehote sem se izdal in možakar me je pozorno po- gledal.

»Kakšne dolgove pa imaš, ti otrok?« se je začudil. Izpovedal sem se mu kakor pred izpovednikom.

»Fant,« mi je dejal in me potrepljal po rami. »Boga zahvali, da ti je dal takega deda. To je zate šola morda pomembnejša kakor tale tukaj.« in pokazal je na šolsko torbo s knjigami. »Le dobro si jo zapomni, fant!« Potem je segel v žep in mi dal še štirideset lir.

»Pa deda mi lepo pozdravi, ko bi ga jaz imel takega v mladih letih, bi danes ne prodajal kostanjev po tržaških ulicah.«

Tisti božič je bil zame najlepši v življenju. Na božični večer sem dedu izročil denar in mu vse povedal, kako sem ga zaslužil. Obrnil se je k zidu in oči so ga zaščemele. Ko me je spet pogledal, sem v veliko začudenje opazil, da jih je imel solzne.

Od takrat je minilo že deset let. Deda ni več. Tam na vaškem pokopališču počiva poleg očeta. Sedaj vem, da me je imel rad, zelo rad.

Pater Anton Koren DJ v Gorici

Vsako leto se bolj ali manj slovesno obhaja tudi v Gorici molitvena osmina za zedinjenje vseh kristjanov. Letos pa je bila še posebno slovesna, ko je naša škofja za to priložnost prišla iz Rima pater Anton Koren DJ. Zadnje tri dni smo imeli v stolnici vsako jutro sv. mašo s premišljevanjem. Stolni vikar č. g. dr.

V nedeljo 1. februarja ob 4^h popoldne bo v dvorani Brezmadežne na Placuti

DAN KATOLIŠKEGA TISKA

Na sporedu je predvajanje filma o lanskem slovenskem romanju v Lurd in pa srečolov.

Vabljeni posebno lurski romarji.

Humar nam je orisal svetniško osebnost sv. Andreja Bobole, poljskega mučenca. V petek zvečer pa smo imeli v domu Brezmadežne na Placuti zanimivo predavanje s skioptičnimi slikami. Predaval je č. p. Koren, ki naš je s svojo toplo in pristržno besedo takoj pridobil, da smo mu z zanimanjem sledili. Dvorana je bila nabito polna, kar znači, kako je med našim ljudstvom živo zanimanje za vzhodne narode. Nastopil je tudi moški zbor SKPD »Lojze Bratuž« ter nam dovršeno lepo zapel Blagre ter Očenaš v cerkvenoslovenskem jeziku. Mehka melodija religioznih pesmi je prijetno odjeknila v vseh srihi.

V nedeljo jutraj je č. p. Koren imel pridigo pri prvi slovenski maši v stolnici in nato še pri Sv. Ignaciju ob 9. uri. Zvečer pa smo prisostvovali njegovi sv. maši v stolnici. Maše se je udeležil

Akademski klub v Gorici

priraja v društvenih prostorih, trg De Amicis 8,

FOTOGRAFSKO RAZSTAVO

na kateri razstavlja skupina domačih fotoamaterjev. — Razstava bo odprta javnosti od nedelje 1. febr. do nedelje 8. febr., od 10. do 13. ure obe nedelji, od 16. do 19. ure v delavnikih.

tudi gospod nadškof msgr. Ambrosi, ves stolni kapitelj, semenišniki in velika množica vernikov, ki je do zadnjega kota napolnila cerkev. Mnogo je bilo tudi naših ljudi z dežele. Slovenski verniki smo se še posebno poglobili v le-

Sklicanje tržaške škofijske sinode

Po štiri sto letih je tržaški škof, msgr. Santin, sklenil spet sklicati sinodo svoje škofije. To je najvažnejši zbor škofijske duhovščine, ki ima oblast, sprejemati cerkvene postave za svoje področje.

Člani sinode bodo najprej preučevali najnujnejše zadeve iz verskega življenja in sicer z discipliniranega stališča. Njihove sklepe potem spremenijo v zakone, ki jih škof razglasi med slovesnimi obredi v stolnici. Ti obredi bodo 22., 23. in 24. septembra letos pri Svetem Justu.

Sinodalni statuti ali konstitucije, kakor se imenujejo postave, razglašene na tem zboru, so seveda veljavni samo v Tržaški škofiji, četudi je msgr. Santin po imenu škof v Trstu in Kopru, toda je njegova oblast zdaj omejena samo na tržaško področje.

Seja tržaškega občinskega sveta

V petek preteklega tedna se je sestel tržaški občinski svet. Najprej so odborniki razpravljali o javnih delih predvidenih v načrtu za leto 1959-60. Stroški za uresničitev vseh del bodo znašali 2 milijona in 191 tisoč lir. Skoro polovica te vsote je namenjena ureditvi cestišč in mestnih ulic.

Na tej seji so tudi izvolili 30 člansko prizivno komisijo za občinske davke; med temi so komaj dva ali trije Slovenci.

Svetovalci so nadalje protestirali proti pomanjkljivi zdravniški oskrbi bolniške blagajne INADEL. Zdravniki imajo nalogo, da pregledajo največ 30 bolnikov dnevno, kar pa je v teh mesecih premalo. Mnogi, ki pridejo od daleč, morajo domov, ne da bi jih zdravniki pregledali. Župan je zagotovil, da se bo za to zadevo zavzel.

poto in bogastvo vzhodne liturgije, saj so nam bile molitve duhovnika in petje pevcev dokaj razumljive. Krasno je pri tej maši pel obredne mašne pesmi moški zbor pod vodstvom prof. Fileja. Mnogi verniki so pristopili k sv. obhajilu. Hvala leži smu stolnemu župniku msgr. Velcju, da nam je pripravil tako lepo in zanimivo slovesnost, ki je v nas še bolj okrepila vez z našimi vzhodnimi brati.

P. Koren je poleg tega govoril v četrtek številnim duhovnikom iz mesta in dežele, v petek redovnicam, v soboto v malem semenišču in zvečer pri patrih jezuitih. Bil je res neutrujen, zato pa je bila molitvena osmina letos bogata kot še nikoli.

Razvoj kmetijstva na Goriškem

Pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo je pred kratkim objavilo podatke o razvoju kmetijstva v naši deželi v preteklem letu. Na posestvu kmetijskega nadzornišva v Gorici so preizkusili deset vrst pšenice, prav tako tudi več vrst krompirja. Izvedeno je bilo tudi mehanično obdelovanje njiv, za kar so potrosili 400 tisoč lir. Goriška dežela je prejela v zadnjih osmih letih nad 660 milijonov lir državnega posojila in to v okviru dvanajst-

SKPD v Gorici

opozarja že sedaj na

VESELI POPOLDAN

ki ga bo priredilo na pustno nedeljo, s pestrim in zabavnim sporedom.

letnega načrta za razvoj kmetijstva v Italiji.

Lansko leto se je tudi znatno povečalo število živine. V decembru 1958 so našli v naši pokrajini 18.500 glav goveje živine, 1800 konj, 5.600 prašičev, 1400 glav ovac in koz ter nad 280 tisoč glav razne perutnine.

Prekop grobov nemških vojakov

Trupla nemških vojakov, ki so padli v zadnji vojni in so pokopani na našem področju, bodo sedaj prekopani in jih prenesli v skupno monumentalno pokopališče Casermano pri Veroni. Na našem goriškem pokopališču je pokopanih 417 nemških vojakov, drugi so raztreseni po raznih vaških pokopališčih naše pokrajine. Vsem bodo sedaj dali časten pokop, na skupnem pokopališču, za severno Italijo v Casermanu pri Veroni, za južno pa pri Cassinu.

Iz prosvetnega življenja

Veliko srečanje v Dolini. Slovenski oder je 14. jan. priredil v Dolini božično igro Veliko srečanje. Dolinčani so igralce Slovenskega odra navdušeno sprejeli, saj so že stari znanci.

Slovenski kulturni klub je v januarju priredil lep literarni večer, na katerem so čitali svoje prevence v prozi Marija Mislej in Marinka Theuerschuh, pesmi pa Joško Pirjevec. Drugi del pa je bil posvečen pesmim in prozi Neve Rudolfove. Večer je bil nadvse tople in prijazen. Naslednji teden pa je pred mlade fante in dekleta kar dvakrat stopil p. Koren iz Rima in jih seznanil s problemi Vzhoda.

Slovenski večer. Slovenska prosveta je povabila p. Korena, da bi tudi širšemu občinstvu predaval o Vzhodu. P. Koren se je radevolje odzval in pretekli četrtek govoril na Slovenskem večeru o verskih problemih ločenih bratov na Vzhodu. Za zaključek smo poslušali še vzhodno liturgično petje in gledali lepe ikone, ki so v Vzhodni Cerkvi v velikih časteh.

Bazovica

V Bazovici ljubimo slovenski tisk. Stevilke govorijo: vsaka druga družina je naročena na Katoliški glas. Skoraj vsak otrok čita Pastirčka. Nestrpno ga čakajo vsak mesec. Mohorjeve knjige in Mladika so naši mesečni in vsakoletni prijatelji. Prepričani smo, da bo dobro seme, ki ga seje dober tisk, po naših družinah, vzklilo in ob svojem času obrodilo dobre sadove. Toda to razveseljivo dejstvo nas ne sme uspavati, češ, sedaj smo na konju. Dve stvari naj nas podžigata k delu za širjenje dobrega čtiva: Najprej dej-

V nedeljo 1. februarja
Borštanski igralci
vpriporijo v
Bazovici
veseloigro
N E B E S A N A Z E M L J I
Začetek ob 17. uri. — Pridite, de se naučite pustnega smeja!

stvo, da je še ena polovica vasi brez katoliškega tednika in potem delovanje brezverskega in nemoralnega časopisja. Na delo torej za resnico in dobroto!

Prejšnjo nedeljo smo imeli visok obisk: avstrijska cesarica Sisi je stopila v naši dvorani na platno in za dve dobri uri očarala vse gledalce. To ti je bila mati, žena in cesarica! Tako je izvenel zaključek tega lepega filma. Odšla je in že čakamo, kdaj spet pride k nam: v tretjič.

Prihodnjo nedeljo, ki je predpustna, nam prinesejo borštanski igralci: **Nebe-sa na zemljo**, šaloigro v treh dejanjih. Do Bazovice je prišel glas, da so se ob tej igri na praznik sv. Antona Borštani nasmejali za celo leto in da so dobri do drugega sv. Antona.

Za njimi pa pridejo k nam člani **Slovenskega odra**. Po vsej verjetnosti bodo nastopili v petek pred pustno nedeljo na zabavnem večeru.

Pesek

Prejšnji teden so zaključili v šoli na Pesku kmetijske večere, ki jih je vodil dr. Baša. Udeležba je bila zelo visoka, kar je v čast kmetovalcem iz Gročane in Peska. Slišali smo jih po radiu v nedeljski oddaji: Kje, kdo in zakaj. Iz njihovih izjav smo spoznali, da so bili kmetijskih večerov zelo veseli in dr. Baši zelo hvaležni. Zanimanje za strokovno izobrazbo je znak modernega in modrega človeka.

Zvedeli smo, da se v Nabrežini dela oltar za cerkev Brezmadežne na Pesku. Načrt je izdelal umetnik akademik Tone Kralj. Za Veliko noč bo — baje — že končan. Tedaj bodo vsi, ki mesec za mesecem nabirajo in darujejo za cerkev, obdarovani z velikim zadoščenjem.

Dekliška prireditve v Dolini

C. šolske sestre so pripravile z dekleti, ki so obiskovale drugi gospodinjstvi tečaj v Dolini, lepo prireditev. Bilo je smeja in pouka in zabave za cele tri ure. Prireditve se je začela s slovesom od božiča; ljubki prizorček so kar čedno izvedli dekletski šolarji. Nato je sledilo veliko petja in rajanja, več zabavnih prizorov in končno vesela igra: »Ozdravljena trma«. Višek zabave je doživela »Začarana gostilna«. Vesel večer se je zaključil s svojevrstnim srečolovom, ki je bil zopet prizor zase. Darovi so bili skoro sami sladki kuharski izdelki in številni udeleženci so imeli veliko sreče.

Dekleta so izročila č. sestri Mamerti in č. sestri Silveriji šopek cvetja iz hvaležnosti za vse veliko delo gospodinjstkega tečaja; g. župnik je v govoru izrekel zahvalo vse župnije č. sestrar, ki se že deset let trudijo za dolinsko mladino. Naša župnija je res srečna, ker ima veliko pomoč od šolskih sester. Skoda je le, da Prebenežani ne pošiljajo več otrok v otroški vrtec in da prebeneška dekleta niso bila na gospodinjstnem tečaju. Vzrok je oddaljenost te vasi od središča župnije. Dobro in koristno pa bi le bilo, da bi tudi za vrtce in razne tečaje porabili motorna vozila, ki jih nikjer več ne manjka. Več dobre volje v korist mladine in se več doseže!

Voščilo

Marljina družba v Rojanu listu Katoliški glas ob njegovi desetletnici iskreno čestita. Vošči mu še dolgo življenje in da bi učinkovito širil resnico ter branil vero, Cerkev in našo besedo.

Radio Trst A

od 1. do 7. februarja 1959

Nedelja: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 15.45 Poje zbor učiteljskega iz Maribora. — 17.00 »Grde ženske«, drama v treh dej. Igrajo člani Radijskega odra, vodi Jože Peterlin. — 21.00 Pesniki in njih stvaritve: »Garcia Lorca«. Urejuje Lojze Rebuta. — 21.20 Dalmatinske pesmi. — 22.10 Beethoven: Sonata št. 16 v G duru, op. 31, št. 1.

Ponedeljek: 18.10 Koncert violinista Baldassara Simeona, pri klavirju Piero Rattalino. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. Ureja Krasulja Suhadolčeva. — 20.30 Vincenzo Bellini: »Me-sečnica«, opera v dveh dejanjih.

Torek: 18.00 Z začarane police: Marija Polak: »Mojca pri kralju Ledeniku«. — 18.35 Vokalni sekstet »Ubaldo Vrabec«. —

19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 20.30 Operetna glasba. — 21.00 Obletnica tedna: M. Pavlin: »Stoletnica rojstva Huga Junkersa«. — 21.50 Umetnost in življenje: »Iz zgodovine portreta: Pri starih Rimljanih«. — 22.05 Simfonični koncert Tržaške filharmonije.

Sreda: 18.00 Radijska univerza: Luigi Volpicelli: Poklicna usmeritev: (2) »Selekcija v znanstveni organizaciji dela«. — 18.10 Haydn: Koncert v d duru za violončelo in orkester. — 18.40 Samospevi slovenskih skladateljev. — 19.00 Zdravstvena oddaja. Ureja dr. M. Starc. — 21.00 »Knez Homburški«, drama v petih dejanjih. Igrajo člani Radijskega odra, vodi Jože Peterlin.

Četrtek: 18.00 Z začarane police: Zora Kafol: »Kralj berač«. — 18.10 Schubert: Godalni kvartet v A molu, op. 29. — 19.00 Sola in vzgoja: prof. Ivan Theuerschuh: »Neresni vzgojitelji«. — 20.30 Slovenske instrumentalne zasedbe. — 21.00 Charles Chilton: »Potovanje na Mesec«, radijska zgodba v nadaljevanjih. — 22.00 Iz sodobne književnosti: »Motiv prikazni v svetovni književnosti«. 22.15 Simfonični koncert, ki ga vodi Fulvio Vernizzi.

Petek: 18.00 Radijska univerza: Ivan Artač: »Življenje starih Egipčanov: Vojaštvo«. — 18.10 Clementi: Simfonia v B duru, op. 18. — 19.00 Širimo obzorje: Dragó Stoka: »Gradovi na Tržaškem - Devinski grad«. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.15 Koncert basista Ettore Gerija, pri klavirju Pieretta Tamanini. — 23.00 Chopinov valčki.

Sobota: 15.00 Liszt: Sonata v h molu. — 16.00 Novelist tedna: Johan Hammond Rosbach: »Gazlje noge«. Urejuje Martin Jevnikar. — 16.20 Debussy: »Les jeux«, simfonična pesnitev. — 17.30 Velika dela slavnih mojstrov. — 18.00 Oddaja za najmlajše: Radislav Rudan-Saša Martelanc: »Bilo je nekoč: (2) Mačeha Sršana«. Igrajo člani Radijskega odra, vodi Stana Oficija. — 19.00 Sestanek s poslušalkami. — 21.00 »Občinsko dete«, enodejanka. Igrajo člani Radijskega odra, vodi Slavko Rebec. — 22.35 Igra orkester Bojan Adamič.

Italijanski velesejmi leta 1959

Določili so program italijanskih velesejmov v tekočem letu. V Italiji je de mednarodnih velesejmov. Tržaški velejem bo od 21. junija do 5. julija.

OBVESTILA

GOSPODINJSKA SOLA PRI SOLSKIH SESTRAH V TRSTU. V februarju se pričela večmesečna gospodinjstka šola šolskih sestrar. Tiste, ki so se že prijavile, in tiste, ki se želijo prijaviti na novo naprosene, da se osebno oglasijo v deljo 1. februarja ob 15. uri pri šolskih sestrarh v ul. delle Doccie 34.

V ARGENTINI je izšla 2. izdaja Barago na oltar

BARAGO NA OLTAR

Stane 450 lir. Dobite jo na upravi K pri Mar. družbi v Rojanu in v Marjnišču na Opčinah. — Toplo priporočam

DAROVI:

Za Katoliški glas: Ob smrti g. Jož Močnika daruje g. župnik Jožef Sin za sožalje 1.000 lir.

Za Alojzjevišče: Mikuluž Gabrijela 3.000 J. V. 2.000 lir.

Za Sirotišče: Rafaela Makuc, Stand 1.000; N. N., Svica 1.000; gđ. Gabrijela Mikluš 3.000; družina Skrt, Unterjetting (Nemčija) 1 dolar.

Za Marijanišče: Namesto cvetja na grobok. Rozalije Terčon daruje nečak Bernarda 1.000 lir.

Za Marjlin dom v Rojanu: N. N. Sv. Jakoba v Trstu daruje 10.000 lir. Vsem dobrotnikom naj ljubi Bog s tero povrne!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpa trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se kakor koli spomnili najinega očeta

Jožefa Močnika

ter nama izrazili svoje sožalje.

Gorica, 27. januarja 1959.

PAVLA in dr. FRANC MOČNIK

ZAHVALA

Čutimo dolžnost, da se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob priliki smrti naše drage mame in stare mame

Rozalije Terčon

Posebna zahvala vsem, ki so drago mamu tekom njene bolezni tolažili in pomagali, č. g. dekanu in č. g. župniku za pogrebne obrede, pevskega zbora »A. Tance« za žalostinke, vsem darovalcem cvetja ter vsem, ki so se pogrebu naše drage pokojnice udeležili ali na kakršenkoli način pri njem sodelovali.

Nabrežina, dne 21. januarja 1959.

Družina TERCON

Objavljamo žalostno vest, da nam je 16. januarja umrl dobri oče

Andrej Križmančič

Vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

Bazovica, 23. januarja 1959.

Družina KRIZMANČIČ, Bazovica 8

Z nastopom Skupnega evropskega tržišča in po vzgledu velikih konfekcijskih trgovin, ki prodajo vse blago, da pričnejo z letom 1959 prodajati nove vzorce, n a d a l j u j e

P I T A S S I
GORICA - CORSO VERDI 38

Z RAZPRODAJO

vse lanske proizvodnje

PO POLOVIČNIH CENAH

MOŠKA OBLAČILA

volneni plašči	od 8.900 lir dalje	volneni športni plašči	od 2.900 lir dalje
obleke	» 5.900 »	plašči iz velourja	» 7.900 »
volneni športni jopiči	» 4.500 »	ženske obleke	» 2.900 »
		tailleurs	» 4.600 »

ŽENSKA OBLAČILA

POZOR! Vsi dnevi so za nakup najugodnejši!
Oglejte si izložbe!